

www.
www.
www.
www.

Ghaemiye
Ghaemiye

.com
.org
.net
.ir

آداب و اعمال زیارتگاه‌ها

در سوریه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه

نویسنده:

حسین احمدی قمی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه
۸	مشخصات کتاب
۸	مقدمه ناشر
۹	زینب کبری «س» عقیله بنی هاشم
۱۱	اذن دخول حرم مطهر حضرت زینب «س»
۱۱	زیارت اول حضرت زینب کبری علیها السلام
۱۲	دعای بعد از زیارت
۱۴	الزيارة المفجحة
۱۸	زیارت سوم
۱۹	زیارت چهارم حضرت زینب کبری علیها السلام
۲۰	زیارت پنجم حضرت زینب کبری، عقیله بنی هاشم علیها السلام
۲۲	زیارت ششم حضرت زینب کبری علیها السلام
۲۴	زیارت وداع حضرت زینب علیها السلام
۲۴	حضرت رقیه دختر امام حسین «ع»
۲۵	اذن دخول حرم مطهر حضرت رقیه «س»
۲۵	زیارت اول حضرت رقیه علیها السلام
۲۶	زیارت دوم حضرت رقیه علیها السلام
۲۷	زیارت سوم حضرت رقیه علیها السلام
۲۷	زیارت وداع حضرت رقیه علیها السلام
۲۷	ام سلمه و اُم حبیبه همسر رسول خدا
۲۸	زیارت اُم سلمه همسر رسول خداصلی الله علیه و آله
۲۸	عبدالله فرزند امام زین العابدین علیه السلام
۲۸	زیارت اول حضرت عبدالله فرزند امام زین العابدین علیه السلام

- ۲۹ ..... زیارت دوم حضرت عبداللہ فرزند امام سجاد علیہ السلام
- ۳۰ ..... محل دفن سرهای شهدای کربلا علیهم السلام (۶)
- ۳۱ ..... زیارت شهدای کربلا رحمهم الله
- ۳۲ ..... زیارت دوم سرهای شهدای رحمهم الله
- ۳۳ ..... زیارت سوم سرهای مقدس شهدا رحمهم الله
- ۳۴ ..... سکینه دختر امام حسین علیه السلام
- ۳۵ ..... زیارت اول حضرت سکینه دختر امام حسین علیه السلام
- ۳۵ ..... زیارت دوم حضرت سکینه علیها السلام
- ۳۵ ..... زیارت سوم حضرت سکینه علیها السلام
- ۳۷ ..... زیارت وداع حضرت سکینه علیها السلام
- ۳۷ ..... ام کلثوم دختر امیر المؤمنان علی علیه السلام
- ۳۷ ..... زیارت اول ام کلثوم دختر امیر المؤمنین علی علیه السلام
- ۳۸ ..... زیارت دوم ام کلثوم دختر حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام
- ۳۹ ..... زیارت سوم ام کلثوم علیها السلام
- ۴۰ ..... زیارت وداع ام کلثوم علیها السلام
- ۴۰ ..... فاطمه صغیری دختر امام حسین «ع»
- ۴۰ ..... زیارت اول فاطمه صغیری دختر امام حسین علیه السلام
- ۴۱ ..... زیارت دوم فاطمه صغیری علیها السلام
- ۴۲ ..... زیارت سوم فاطمه صغیری علیها السلام
- ۴۳ ..... زیارت وداع حضرت فاطمه صغیری علیها السلام
- ۴۳ ..... عبداللہ فرزند امام صادق «ع»
- ۴۴ ..... میمونه دختر امام حسن «ع» و حمیده دختر مسلم بن عقیل و اسماء بنت عمیس
- ۴۵ ..... زیارت حضرت حمیده دختر مسلم بن عقیل اسماء بنت عمیس و میمونه دختر امام حسن مجتبی علیه السلام
- ۴۶ ..... بلال حبشی، مؤذن رسول خدا «ص»
- ۴۷ ..... زیارت اول حضرت بلال حبشی، مؤذن رسول خدا «ص»
- ۴۷ ..... زیارت دوم برای بلال حبشی رضی الله عنہ

٤٧	عبدالله بن جعفر طيار
٥٠	زيارة عبد الله فرزند جعفر طيار
٥٠	فضله
٥١	زيارة فضله خادمه حضرت فاطمه عليها السلام
٥١	مسجد جامع دمشق
٥٣	آثار بعد از اسلام
٥٣	مقام رأس الحسين
٥٥	حجر بن عدى و يارانش
٥٩	زيارة حجر بن عدى و يارانش
٦٠	اویس قرنی
٦١	زيارة حضرت اویس القرنی
٦٢	عمار یاسر
٦٣	زيارة حضرت عمار بن یاسر
٦٤	بی نوشت ها
٦٦	درباره مرکز

آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه

مشخصات کتاب

سرشناسه : احمدی قمی حسین ۱۳۴۱ - عنوان و نام پدیدآور : آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه/حسین احمدی قمی .

مشخصات نشر : قم: مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص.؛ ۱۱ × ۱۶ س.م.

شابک : ۷۰۰۰ ریال : چاپ دوم : ۳-۱۲۲-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸

یادداشت : فارسی - عربی

یادداشت : چاپ دوم : ۱۳۸۹(فیضا).

موضوع : زیارتگاههای اسلامی -- سوریه

موضوع : زیارت‌نامه ها

موضوع : دعاها

موضوع : زیارت -- آداب و رسوم

شناسه افزوده : مسجد جمکران (قم)

رده بندی کنگره : PB/۳۶۲/۶۸۳۱ الف ۴۰۳

رده بندی دیویی : ۵۶۷/۷۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۹۰۳۱۰

مقدمه ناشر

سال های زیادی است که مشتاقان زیارت مقام شهدای مدفون در کشور اسلامی سوریه به آن سرزمین پر از خاطرات غم بار سفر می نمایند و با عشق و علاقه خاص زیارت نامه های واردہ را تلاوت نموده و دل خود را با نور دعا و زیارت جلا می دهند.

لذا با استفاده از کتاب های چاپ شده پیرامون آن زیارتگاه ها و مقامات شریف برآن شدیم تا مجموعه پیش روی را برای

بهره برداری عزیزان مشتاق جمع آوری می نماییم و به زیور طبع بیاراییم.

در این مجموعه از کتاب های زیادی به ویژه مجموعه های چاپ انتشارات وزین مشعر بهره بردہ ام کہ امید است مورد عنایت حضرت زینب علیها السلام قرار گیرند.

مدیر مسؤول انتشارات

مسجد مقدس جمکران

حسین احمدی

زینب کبری «س» عقیله بنی هاشم

شیرزن کربلا، زینب کبری علیها السلام، تداوم بخش قیام عاشورا، دخت گرامی امیر مؤمنان علی علیه السلام، تربیت یافته دامن پاک فاطمه زهرا علیها السلام و خواهر با وفات امام حسن و امام حسین علیهمما السلام است. آن حضرت که به «عقیله بنی هاشم» (بانوی با شخصیت و بزرگوار هاشمی) معروف است، سومین فرزند خانواده بوده و در سال پنجم هجری، در زمان حیات پیامبر خداحصی الله علیه وآلہ در شهر مدینه دیده به جهان گشود،^(۱) و حضرت رسول از طرف پروردگار، نام «زینب» را بر او نهاد و فرمود:

«به افراد حاضر و غایب امّتم توصیه می کنم که این دختر را احترام کنند». حضرت زینب معارف اسلامی را از سرچشمه فیاض آن فراگرفت و در تعلیم و تربیت مردم کوشان بود. بنابر نقل «خاصائص الزینیه»^(۲) آن بانوی بزرگوار در ایام اقامت پدرش علی علیه السلام در کوفه در منزل خود، برای زنان جلسه تفسیر قرآن داشت. خطبه های وی در کوفه و شام و احتجاجش بر ابن زیاد

و یزید بهترین گواه بر دانش وافر و قدرت بیان و قوّت قلب و شجاعت و رشادت او است.

همسر گرامی او، پسر عمومیش عبدالله فرزند جعفر بن ابی طالب بود که ثمره این ازدواج فرزندانی بود که دو نفر از آنان به نام های «عون» و «محمد» در رکاب سید الشهداء علیه السلام جهاد کردند و شربت شهادت نوشیدند.

زینب را «ام المصائب» گویند؛ زیرا وی در زندگی مصیبت های گوناگون دید. او شاهد مصیبت وفات جد بزرگوارش رسول خداصلی الله علیه وآلہ و در حال کودکی مادر جوانش فاطمه زهرا علیها السلام را از دست داد. دیری نگذشت که پدر مظلومش امیر مؤمنان علیه السلام را با فرق شکافته نظاره گر بود. پس از آن با شهادت برادر بزرگوارش امام حسن مجتبی علیه السلام مواجه شد، و سرانجام به همراه برادرش امام حسین علیه السلام از مدینه راهی کربلا شد و در صحنه مصیبت بزرگ و نهضت خونین کربلا برادر را یاری و همراهی کرد. او ناظر شهادت برادران و عزیزان و فرزندان بود و پس از آن همه مصیبت، در قید اسارت دشمن، همراه قافله اسیران در شهرها و بیابان ها و مجالس نامحرمان برده شد! *فَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ*.

حضرت زینب علیها السلام سرانجام در واقعه حرّه به سال ۶۲ هجری قمری یا در سال قحطی مدینه، همراه همسرش عبدالله جعفر - که در دمشق زمین هایی داشت - به این شهر مهاجرت کرد و در همانجا وفات یافت. تاریخ ارتحالش را ۱۵ ربیع سال ۶۲ هجری قمری نوشته اند.^(۳)

آرامگاه حضرت زینب، در چند کیلومتری جنوب شرقی دمشق، پیوسته زیارتگاه شیعیان و دوستداران خاندان عصمت و طهارت است.

گچه برای حضرت زینب، با آن همه قدر و

منزلت، زیارت مخصوصی نرسیده است ولی سزاوار است در زیارت، آداب زیارت بزرگان دین، مانند: پاکیزگی و طهارت لباس و بدن ... مراعات شود و آن حضرت را با الفاظی که در زیارت کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه معصومه علیها السلام، دختر موسی بن جعفر علیه السلام^(۴) است (زیارت اول) یا الفاظی که در زیارت اولاد ائمه (زیارت سوم) نقل شده است زیارت کنند و هر مقدار می توانند نماز و قرآن بخوانند و دعا کنند و ثوابش را به آن حضرت و یا دیگران هدیه نمایند.

برای استفاده بیشتر زائران محترم، زیارت نامه های نوشته شده موجود را یک جا جمع آوری کرده ایم تا هر کس مطابق روحیه و موقعیت خود یکی از آن ها را برگزیند.

قابل توجه است که برخی از این زیارت نامه ها مانند:

«الْزِيَارَةُ الْمُفْجَعَةُ» (زیارت دوم) بیشتر جنبه بیان وقایع و فجایع تاریخی و ذکر مصائب آن حضرت را دارد و چون در بیان تاریخ کربلا- نقل قول های گوナگوئی آمده و بیان همه آن ها مناسب یک زیارت نامه نیست، لذا سعی شده است زیارت نامه به شکل متداول آن آورده شود و از نقل قول ها و مدارک نکات تاریخی آن صرف نظر گردد. امید است زائران محترم از دعای خیر فراموشمان نفرمایند.^(۵)

اذن دخول حرم مطهر حضرت زینب «س»

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بِإِذْنِ اللّٰهِ وَإِذْنِ رَسُولِهِ وَإِذْنِ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَأَبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَالْأَئِمَّهِ الْمَعْصُومِينَ، وَبِإِذْنِ السَّيِّدِهِ زَيْنَبِ الْكُبْرَى بِشَتِّ الْإِمَامِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، أَدْخُلُ هَذِهِ الرَّوْضَةَ الْمُبَارَكَةَ، وَادْعُوا اللّٰهَ بِفُنُونِ الدَّعَوَاتِ، وَاعْتَرَفُ لِلّٰهِ بِالْعُبُودِيَّةِ، وَلِلنَّبِيِّ وَالْمَائِمَهِ الْمَعْصُومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ بِالطَّاعَهِ، رَبِّ أَدْخُلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ، وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ شُلْطَانًا نَصِيرًا.

زیارت اول حضرت زینب کبری علیها السلام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَى آدَمَ صَيْفُوهُ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَى نُوحَ نَبِيِّ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَى مُوسَى كَلِيمِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَى عِيسَى رُوحِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا رَسُولَ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا خَيْرِ خَلْقِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا صَيْفِيِّ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ خَاتِمِ الْبَيِّنَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، عَلَيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَصَهَّيْ رَسُولِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا فَاطِمَهُ سَيِّدَهُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا سَبَطِيِّ الرَّحْمَهِ وَسَيِّدِيُّ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا عَلَيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ وَقَرَهُ عَيْنِ النَّاظِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلَيِّ بَاقِرِ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدِ الصَّادِقِ الْبَارَ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مُوسَى بْنَ جَعْفَرِ الطَّاهِرِ الطُّهُرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا عَلَيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا الْمُرْتَضِيِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلَيِّ التَّقِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا عَلَيَّ بْنَ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ النَّاصِيَةِ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا حَسَنَ بْنَ عَلَيِّ، السَّلَامُ عَلَى الْوَصِيَّ مِنْ بَعْدِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى نُورِكَ وَسِرَاجِكَ، وَوَلِّي وَلِيَكَ وَوَصِيَّ وَصِيَّكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يا بَنْتَ رَسُولِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا

بِنْتَ فَاطِمَةَ وَخَدِيجَةَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أُخْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ،
السَّلَامُ

عَلَيْكِ يَا أَخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ عَرَفَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ، وَحَسَّرَنَا فِي زُمْرَتُكُمْ، وَأَوْرَدَنَا حَوْضَ نَيْكُمْ، وَسَقَانَا بِكَأسِ جَدُّكُم مِنْ يَدِ عَلَىٰ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِينَا فِيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَأَنْ يَجْمَعَنَا وَإِيَّاكُمْ فِي زُمْرَهِ حَيْدُكُمْ مُحَمَّدٌ صَلَوةُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَأَنْ لَا يَسْلُبَنَا مَعْرِفَتُكُمْ، إِنَّهُ وَلِيٌّ قَدِيرٌ. أَتَقْرَبُ إِلَى اللَّهِ بِعِبْدِكُمْ، وَالْمُبَرَّأَةِ مِنْ أَعْدَادِكُمْ، وَالشَّهِيلِيمِ إِلَى اللَّهِ رَاضِيًّا بِهِ غَيْرِ مُنْكِرٍ وَلَا مُنْتَكِرٍ، وَعَلَىٰ يَقِينٍ مَا أَتَىٰ بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ رَاضٌ تَطْلُبُ بِذِلِّكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي. اللَّهُمَّ وَرِضاَكَ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ، يَا سَيِّدَتِي يَا زَيَّنَتِي، إِشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ، فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا مِنَ الشَّأْنِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْيَلُكَ أَنْ تَخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ، فَلَا تَشْلُبْ مِنِّي مَا أَنَا فِيهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا، وَتَقَبِّلْ بِكَرِمَكَ وَعِزَّتِكَ، وَبِرَحْمَتِكَ وَعَافِيَتِكَ، وَصَلَوةُ اللَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجَمِيعِينَ، وَسَلَامٌ تَشْلِيمًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

دعای بعد از زیارت

مرحوم علامه سید محسن امین قدس سره در مفتاح الجنات می فرماید: بعد از زیارت هر یک از انبیا و ائمه علیهم السلام و اولاد آنان مناسب است این دعا خوانده شود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ وَنَدْعُوكَ وَنُقْسِمُ عَلَيْكَ بِاسْتِيمَكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْزَلِ الْأَكْرَمِ، وَبِحَقِّ نَيْكَ مُحَمَّدٌ صَلَوةُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَامٌ وَأَهْلَ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، أَنْ لَا تَدْعَ لَنَا فِي هَذَا الْمَسْهُدِ الْمُعْظَمِ وَالْمَقَامِ الْمُكَرَّمِ ذَنْبًا إِلَّا مَا عَفَرْتَهُ، وَلَا هَمَّا إِلَّا فَرَجْتَهُ وَلَا سُوءًا إِلَّا دَفَعْتَهُ، وَلَا دَيْنًا إِلَّا قَضَيْتَهُ وَلَا مَرِيضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ وَعَافَيْتَهُ، وَلَا غَائِبًا إِلَّا حَفِظْتَهُ وَأَدْنَيْتَهُ، وَلَا حاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

لَمْ يَكُنْ فِيهَا رَضِيَ وَلَنَا فِيهَا صَيْدٌ لَا قَضَى يَتَّهَا، وَيَسِّرْتَهَا، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِأَبِائِنَا وَأَمَهَاتِنَا، وَإِخْوَانِ دِينِنَا، وَأَقْرَبِنَا وَجِيرَانِنَا، وَمَنْ عَلِمَنَا
وَمَنْ لَهُ فَضْلٌ عَلَيْنَا، وَمَنْ اتَّخَذَ عِنْدَنَا يَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، ذُنُوبَنَا كُلُّها، صَيْغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا، مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأْخَرَ، وَاعْصَمَنَا
فِيمَا بَقِيَ مِنْ أَعْمَارِنَا، وَارْحَمْنَا وَلَا تُسْبِطْ عَلَيْنَا مِنْ لَا يَرْحَمُنَا، اللَّهُمَّ أَحِنَا مَحْيَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَمِنَا مَمَاتَهُمْ، وَاحْسُرْنَا مَعَهُمْ
وَفِي زُمْرَتِهِمْ وَتَحْتَ لِوَآهِمْ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَشَاءُكَ خَيْرَ الْخَيْرِ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ،
وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الشَّرِّ سَخْطِكَ وَالنَّارِ يَا كَرِيمَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيماً.

الزيارة المفجع

زيارة دوم حضرت زينب كبرى عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليك يا بنت سيد الأنبياء، السلام عليك يا بنت صاحب الحوض واللواء، السلام عليك يا بنت من عرج به إلى السماء،
ووصل إلى مقام قاب قوسين أو أدنى السلام عليك يا بنت نبى اللهى وسيد الورى ومنقاد العباد من الردى، السلام عليك يا
بنت صاحب الخلق العظيم، والشرف العظيم، والآيات والذكر الحكيم، السلام عليك يا بنت صاحب المقام المحمود، والحوض
المورود واللواء المشهود، السلام عليك يا بنت منهيج دين الإسلام، وصاحب القبلة والقرآن، وعلم الصدق والحق والإحسان،
السلام عليك يا بنت صفوة الأنبياء، وعلم الآتقية، ومشهور الذكر في الأرض والسماء ورحمه الله وبركاته، السلام عليك يا بنت
خير خلق الله وسيد خلقه، وأول العدد قبل ايجاد أرضه وسمواهاته، وآخر الأبد بعد فناء الدنيا وأهلها، الذي روحه نسخة اللاهوت،
وصورته نسخة الملوك والملائكة، وقلبه خزانة الحقيقة الذي لا يموت، ورحمه الله وبركاته، السلام عليك يا بنت المظلل
بالغمام، سيد الكونين ومؤلِّي الثقلين، وشفيع الأمة

يَوْمَ الْمُحْسَرِ، وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ إِمامِ الْأُتْقِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رُكْنِ الْأَوْلِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ عِمَادِ الْأَصْفَيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ يَعْسُوبِ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ سَيِّدِ الْوَرَضَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ قَائِدِ الْبَرَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ قَافِ الْكَفَرِ وَ الْفَجْرِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَارِثِ التَّبَيِّنِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ خَلِيفَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ ضِيَاءِ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ التَّأْعِظِيمِ عَلَى الْتَقِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ حِسَابُ النَّاسِ عَلَيْهِ، وَ الْكَوْثَرُ فِي يَدِيهِ، وَ النَّصُّ يَوْمَ الْعَدِيرِ عَلَيْهِ وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ قَادَ زَمَانَ نَاقِتها جِبْرِيلُ وَ شَارَكَهَا فِي مُصَابِهَا إِسْرَافِيلُ، وَغَضِبَ لَهَا الرَّبُّ الْجَلِيلُ، وَبَكَى لِمُصَابِهَا إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلُ، وَنُوحُ وَمُوسَى الْكَلِيمُ فِي كَربَلَاءِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ الْغَرِيبِ وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْبَيْدُورِ السَّوَاطِعِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الشُّمُوسِ الطَّوَالِعِ وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَمْرَمَ وَ الصَّفَا، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَكَةَ وَ مِنِي السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ حُمِّلَ عَلَى الْبَرَاقِ فِي الْهُوَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ حَمَلَ الزَّكَاهَ بِأَطْرَافِ الرِّدَاءِ وَ يَذَلَّهُ عَلَى الْفُقَرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ أُسْرِيَ بِهِ مِنَ الْمَسْيِ جِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْيِ جِدِ الْأَقصَى السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ ضَرَبَ بِالسَّيْفَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مَنْ صَلَّى الْقِبَلَتَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مُحَمَّدِ الْمُضْطَفِي السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ خَدِيجَةِ الْكُبْرَى السَّلَامُ عَلَيْكِ وَ عَلَى جَدِّكِ مُحَمَّدِ الْمُخْتَارِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَ عَلَى أَيِّكِ

حَيْدَرِ الْكَرَارِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى السَّادَاتِ الْأَطْهَارِ الْأَخْيَارِ، وَهُمْ حُجَّجُ اللَّهِ عَلَى الْأَقْطَارِ، وَسَادَاتِ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتِ مِنْ وُلْدِ أَخِيكَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ الْعَظِيمَانِ وَهُوَ أَبُوكَ التَّشِيعِ الْأَطْهَارِ، وَهُمْ حُجَّجُ اللَّهِ فِي الشَّرْقِ وَالْغَربِ وَالْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتِ، الَّذِينَ حُبُّهُمْ فَرِضَ عَلَى أَعْنَاقِ كُلِّ الْخَلَائِقِ الْمُخْلُوقَينَ لِخَالِقِ الْقَادِرِ السُّبْحَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ الْأَعْظَمِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أُخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ الْمُعَظَّمِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ الْمُكَرَّمِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أُمَّ الْمَصَابِ يَا زَيْنَبُ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الصَّدِيقَةِ الْمَرْضِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْفَاضِلَةِ الرَّشِيدَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْكَاملَةِ الْعَالِمَةِ الْعَالِمَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْكَرِيمَةِ النَّيْلَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا التَّقِيَّةِ النَّقِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَنْ ظَهَرَتْ مَحَبَّتُهَا لِلْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ فِي مَوَارِدِ عَدِيَّدَةِ، وَتَحَمَّلَتِ الْمَصَابَ الْمُحْرِقَ لِلْقُلُوبِ مَعَ تَحْمُلَاتِ شَدِيدَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَنْ حَفِظَتِ الْأَمَامَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءِ فِي الْقُتْلَى وَبَذَلَتْ نَفْسَهَا فِي نَجَاهِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ مِنْ مَجْلِسِ أَشْقَى الْأَشْقِيَاءِ، وَنَطَقَتْ كَنْطَقَ عَلَيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي سِكَكِ الْكُوفَةِ وَحَوْلَهَا كَثِيرٌ مِنَ الْأَعْدَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا تَالِيِ الْمَعْصُومِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مُمْتَحَنَهُ فِي تَحْمُلِ الْمَصَابِ كَالْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْبَعِيدَةِ عَنِ الْأُوْطَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْأُسَيْرَةِ فِي الْبَلْدَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْمُتَحِيزَهُ فِي خَرَابِهِ الشَّامِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْمُتَحِيزَهُ فِي وُقُوفِكِ عَلَى جَسَدِ سَيِّدِ الشُّهَيْدَاءِ، وَخَاطَبَتِ بَجِيدَكَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِهِذَا النِّدَاءِ: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ مَلَائِكَهُ السَّمَاوَاتِ، هَذَا حُسَيْنٌ بِالْعَرَاءِ، مَسْلُوبُ الْعِمَامَهِ وَالرِّداءِ، مُقْطَعُ الْأَعْضَاءِ، وَبَنَاتُكَ سَبَايَا، وَإِلَى اللَّهِ الْمُشْتَكِي وَقُلْتَ: يَا مُحَمَّدُ هَذَا حُسَيْنٌ، تُسْفِي عَلَيْهِ رِيحُ الصَّبَا، مَجْدُوذُ الرَّأْسِ

مِنَ الْقُفَّا، قَتِيلٌ أَوْلَادِ الْبُغَايَا، وَاحْزَنَاهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ تَهَيَّجَ قَلْبَهَا لِلْحُسَينِ الْمَظْلُومِ الْعُرْيَانِ الْمَطْرُوحِ عَلَى
الثَّرَى وَ قَالَتْ بِصَوْتٍ حَزِينٍ: يَا بَنِي مَنْ نَفْسَتِي لَهُ الْفِدَاءُ، يَا بَنِي الْمَهْمُومُ حَتَّى قَضَى أَبَابِي الْعَطْشَانُ حَتَّى مَضَى يَا بَنِي مَنْ شَيْئُتُهُ تَفَطَّرَ
بِالدَّمَاءِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ بَكَثَ عَلَى جَسِيدِ أَخِيهَا يَبْيَنَ الْقُتْلَى حَتَّى بَكَى لِبَكَائِهَا كُلُّ عَيْدُوٍ وَ صَدِيقٍ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ تَكَفَّلَ
وَاجْتَمَعَتْ فِي عَصْرِ عَاشُورَاءِ بِبَنَاتِ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَطْفَالِ الْحُسَينِ، وَ قَاتَلَتْ لَهَا الْقِيَامَهُ فِي شَهَادَهِ الطِّفَلَيْنِ الْغَرِيَبَيْنِ الْمَظْلُومَيْنِ، الْسَّلَامُ
عَلَى مَنْ لَمْ تَنْعِمْ عَيْنُهَا لِأَجْلِ حِرَاسَهُ آلِ رَسُولِ اللَّهِ فِي طَفِيْلَهُ، وَ صَارَتْ أَسِيرَهُ بِيَدِ الْأَعْيَادِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ رَكِبَتْ بَعِيرًا بِغَيْرِ
وَطَاءِ، وَ نَادَتْ أَخَاها أَبَا الْفَضْلِ بِهَذَا النِّداءِ: أَخِي أَبَا الْفَضْلِ! أَنْتَ الَّذِي أَرْكَبْتَنِي إِذَا أَرَدْتُ الْخُرُوجَ مِنْ الْمَدِينَهُ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ
حَطَبَيْتَ فِي مَيِّدَانِ الْكُوفَهِ بِخُطْبَهِ نَافِعَهُ حَتَّى سَيَكْتَنِي الْمَاصُوَاتُ مِنْ كُلِّ نَاحِيَهِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ احْتَجَتْ فِي مَجْلِسِ ابْنِ زِيَادٍ
بِاِحْتِجاجَاتِ وَاضِحَّهِ، وَ قَالَتْ فِي جَوَابِهِ بِبَيْنَاتِ صَادِقهِ، إِذْ قَالْ ابْنُ زِيَادٍ لِرَبِّنِيَّهُ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا كَيْفَ رَأَيْتِ صِبْعَ اللَّهِ بِأَخِيكِ
الْحُسَينِ؟ قَالَتْ: مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلًا الْسَّلَامُ عَيْنِكِ يَا أَسِيرَهُ بِيَدِي الْأَعْيَادِ فِي الْفَلَوَاتِ، وَ رَأَيْتِ أَهْلَ الشَّامَ فِي حَالِهِ الْعَيْشُ وَ
السُّرُورِ وَ نَشْرِ الرَّaiَاتِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ أَدْخَلُوهَا فِي مَجْلِسِيْزِيَادَ مَعَ الْأُسْرَاءِ مِنْ آلِ رَسُولِ اللَّهِ وَ قَالَ عَلَيْيَ بْنُ الْحُسَينِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
لِيزِيَادَ: يَا يَزِيدُ مَا ظَنَّكَ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آتَهِ لَوْ رَأَانَا عَلَى هَذِهِ الْحَالَهِ؟ ثُمَّ قَالَتْ أُمُّ الْمَصَابِ رَبِّنِيَّهُ لِيزِيَادَ: تَقُولُ غَيْرَ
مُتَائِمٍ وَ لَا مُسْتَعْظِمٍ: «لَا هَلُوا وَ اسْتَهَلُوا فَرَحًا، ثُمَّ قَالُوا: يَا يَزِيدُ لَا تَشَلْ» مُنْتَهِيًّا عَلَى ثَنَايَا أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

سَيِّدِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ تَنْكِثُهَا بِمِخْصِصِ رِتَكَ، ثُمَّ قَالَتْ: وَ لَئِنْ جَرَّثَ عَلَى الدَّوَاهِي مُخَاطِبَتِكَ، وَ إِنِّي لَا سَتَصِيهِ غُرْ قَدْرَكَ، وَ أَسْتَعْظُمُ تَقْرِيَعَكَ وَ أَسْتَكِيرُ تَوْبِيَحَكَ، لِكِنَّ الْعُيُونَ عَبْرِي وَ الصُّدُورَ حَرَّى أَلَا فَالْعَجَبُ كُلُّ الْعَجَبِ مِنْ أَقْدَامِكَ عَلَى قَتْلِ حِزْبِ اللَّهِ النَّجَابِ بِحِزْبِ الشَّيْطَانِ الطُّلَقَاءِ، وَ لَئِنْ اتَّخَذْنَا مَعْنَمًا لَتَجَدُنَا وَشِيكًا مَغْرَمًا، حِينَ لَا تَجِدُ إِلَّا مَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ، وَ مَا رَبُّكَ بِظَلَامِ الْعَبْدِ، فَإِلَى اللَّهِ الْمُشْتَكِي وَ عَلَيْهِ الْمُعَوَّلُ فِي الشَّدَّهِ وَ الرَّخَاءِ، فَكِدْ كَيْدَكَ، وَاسْعَ سَيْعِيكَ، وَ ناصِبْ جَهْدَكَ، فَوَاللَّهِ لَا تَمُحُّو ذَكْرَنَا، وَ لَا تُمِيتُ وَحْيَنَا، وَ لَا تُدْرِكُ أَمْيَادَنَا، وَ لَا تُرْخَصُ عَنْكَ عَارَهَا، وَ هَلْ رَأَيْكَ إِلَّا فَنَدَأَ، وَ أَيَّامُكَ إِلَّا عَدَدَأَ، وَ جَمِيعُكَ إِلَّا بَدَدَأَ، يَا يَزِيدُ! أَمَا سَيْمَعْتَ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى وَ لَا - تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَيِّلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاهُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ، وَ حَسِيبُكَ بِاللَّهِ حَاكِمًا، وَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ خَصِيمًا، وَ بِجَبَرِيلَ ظَهِيرًا، ثُمَّ قَالَتْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَتَّمَ لِأَوْلَنَا بِالسَّعَادَةِ وَالْمَغْفِرَةِ، وَ لِآخِرِنَا بِالشَّهَادَةِ وَ الرَّحْمَةِ، إِنَّهُ رَحِيمٌ وَدُودٌ، وَ هُوَ حَسْبُنَا وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الائِمَّهُ الْمَعْصُومِينَ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

زيارة سوم

مرحوم علامه مجلسی در بحار الانوار (جلد ۹۹، طبع بيروت، ص ۲۷۲) از سید بن طاووس قدس سره دو زيارت برای مطلق امام زادگان نقل می کند و در صفحه بعد می فرماید: «زيارت اول آن را مرحوم مفید در مزار ذکر کرده است». بنابراین با توجه به سخن بزرگان مناسب است زيارت اول امام زادگان را که در همین كتاب آورده ايم و اول آن «السلام عَلَيْكِ أَيُّهَا السَّيِّدُ الْزَّكِيُّهُ الطَّاهِرُهُ الْوَلِيُّهُ وَ

الدّاعيَهُ الْحَفِيَهُ ... » می باشد جزو زیارات حضرت زینب علیها السلام خوانده شود، امید است که مورد قبول پروردگار قرار گیرد.

زیارت چهارم حضرت زینب کبری علیها السلام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللّٰهِ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ نَبِيِّ اللّٰهِ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ،
الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَلِيِّ النّٰعِيَهِ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْمُرْتَضَى الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ سَيِّدِ الْأُوْصَى يَاءَ وَالصِّدِّيقَيْنِ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فاطِمَهِ الرَّهْرَاءِ سَيِّدَهِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا أُخْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّهِ أَجْمَعِينَ،
الْسَّلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ السَّيِّدَهُ الزَّكِيَهِ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الدَّاعِيَهُ الْحَفِيَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا التَّقِيَهُ النَّفِيَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الرَّضِيهُ
الْمَرْضِيهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْعَالَمَهُ الْغَيْرِ الْمَعْلَمَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْفَهِيمَهُ الْغَيْرِ الْمَفَهَمَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْمَظْلُومَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْمَهْمُومَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْمَعْمُومَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْمَضْرُوبَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْمَاسُورَهُ، الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الصِّدِّيقَهُ الصُّغرَى الْسَّلامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْعَضِيمَهُ الصُّغرَى الْسَّلامُ عَلَيْكِ يا زَيْنَبُ
الْكُبَرَى أَشْهَدُ أَنَّكِ كُنْتِ صَابِرَهُ شَاكِرَهُ مُجَلَّهُ مُعَظَّمَهُ، مُكَرَّمَهُ مُحَدَّثَهُ، مُخَدَّرَهُ مُوَقَّرَهُ فِي جَمِيعِ حَالَاتِكِ وَ مُنْقَبَاتِكِ، وَ مُصِيبَاتِكِ
وَ بَلَائِاتِكِ وَ امْتِحَانَاتِكِ حَتَّى فِي آشَدِهَا وَ أَمَرِهَا، وَ هِيَ وَاللّٰهُ وُفُوفُكِ فِي هَذَا الْمَكَانِ، وَ أَخُوكِ الْعُطْشَانُ مَصْرُوعٌ فِي عُمَقِ الْحَائِرِ
مِنْ كَثْرَهِ جَرَاحَاتِ السَّيْفِ وَ السِّيْنَانِ، وَ الشِّمْرُ جَالِسٌ عَلَى صَيْدِرِهِ، وَاحْزَنَاهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْكِ، يَا بِنْتَ الرَّهْرَاءِ وَ بِنْتَ خَمْدِيجَهُ الْكُبَرَى
أَشْهَدُ أَنَّكِ قَدْ نَصَيَّهُتِ لِلّٰهِ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ لِفَاطِمَهِ وَ الْحُسَيْنِ وَ الْحَسَنِ، وَ نَصَرْتَهُمْ بِقَلْبِكِ وَ لِسَانِكِ، وَ جَاهَدْتَ فِي
اللّٰهِ بِلِسَانِكِ حَقَّ جَهَادِهِ، فَنَعْمَتِ الْأُخْتُ أَنْتَ لِلْحُسَيْنِ، وَ نِعْمَ الْأُخْ لَكِ أَبُو

عَبْدِ اللَّهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمَا، وَعَلَى مَنْ أَحَبَّكُمَا وَنَصَرَكُمَا، وَلَعَنَ اللَّهِ أَمَّهُ سَلَبْتُ قِناعِكِ، وَضَرَبْتُ بِكِعَابَ الرِّماحِ عَلَى
أَعْضَايِكِ، وَحَرَقْتُ خِيَامِكِ، وَأَسْرَرْتُ عِيالِكِ، أَمْ سَمِعْتُ بِعذْلِكَ فَرَضَيْتُ بِهِ وَلَمْ تَخْرَنْ، يَا سَيِّدَتِي وَمَوْلَاتِي، أَنَا زَائِرُكِ وَ
مُجِبُكِ وَمُعِينُكِ، فَاشْفَعِي لِي وَلِآبَائِي وَأَمَهَاتِي وَأَجِدَادِي، وَأَشَّئِلُ اللَّهَ الْمَغْفِرَةَ بِحَقِّكِ، وَبِحَقِّ جَدِّكِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَسِيكِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَأُمِّكِ فَاطِمَةَ الرَّزْهَرَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ، وَأَخْوَيْكِ الْحَسَنِ وَالْحَسَنِيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، وَ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ الْبُشْرَى وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَمَهْبِطِ الْوُحْشِيِّ وَالثَّرِيلِ، جَمِيعاً وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ.

زيارةِ نجم حضرت زينب بنت علي بن أبي طالب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ بِضْعِهِ خَاتَمِ النَّبِيِّنَ، وَسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا سُلَالَةَ مَنْ لَا تُخْصِي فَضَائِلُهُ، وَلَا تُسْتَقصِي مَنَاقِبُهُ،
السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْمُبَعُوتِ بِالرِّسَالَةِ، وَمُنْقَذِ الْعِبَادِ مِنَ الْجَهَالَةِ وَحَيْرَهِ الضَّلَالِ، وَالْعَظِيمِ الْمُظَلَّلِ بِالْغَمَامِ، وَالنُّورِ الْمُهَتَّدِي بِهِ
فِي الْلَّيَالِي وَالْمَائِيَّاتِ، حَبِيبِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، سَيِّدِنَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ سَيِّدِ
الْأُوْلَيَاءِ، وَرُكْنِ الْأُوْلَيَاءِ، وَعِمَادِ الْأُصْحَى فِيَاءِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَيَعْسُوبِ النَّقَيْنِ، وَقُدُّوهِ الصِّدِّيقَيْنِ، وَإِمامِ الصَّالِحَيْنِ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَ
بَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَفْضَلِ الْأُوْلَيَاءِ، وَأَوَّلِ السَّابِقَيْنِ إِلَى دِينِ اللَّهِ، وَأَوْفَاهُمْ لِرَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ صَاحِبِ
بَيْعَهِ يَوْمِ الْغَدَir، وَالْمُشْتَقِيْـا سَيِّدُهُ مِنْ اسْمِ الْعَلِيِّ الْقَمَدِir، قَاتِلُ الْجَبَرَةِ، وَقَاتِلُ الْكُفَّارِ وَقَاتِلُ الْفَجَرِ، وَالْمَنْدُوبُ فِي الشَّدَادِ،
وَالْمَشْهُودُ بِحَقِّهِ فِي مُخْتَلَفِ الْمَشَاهِدِ، وَمَنْ أَحْلَصَ لَهُ تَعَالَى بِقُلُبِهِ وَلِسَانِهِ، وَنَصَرَ الْحَقِّ بِسَيِّفِهِ

وَ سِنَانِيَّهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا سَيِّدَةَ السَّيِّدِ الْأَكْبَرِ، وَ الشَّافِعِ بِيَوْمِ الْمَحْشَرِ، وَ السَّاقِي مُحِيَّيِهِ مِنْ نَهْرِ الْكَوْثَرِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بُنْتَ حَيَّدِ
الْكَرَارِ، وَ خَلِيقِهِ الْمُخْتَارِ، وَ قَسْيَتِهِ الْجَنَّهُ وَ النَّارِ، وَ صَاحِبِ الْحَوْضِ وَ حَامِلِ اللَّوَاءِ فِي يَوْمِ الْجَزَاءِ، إِمامِ الْمُمْتَقِينَ، أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيِّ
بْنِ أَبِي طَالِبٍ، وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مُهْجَةَ قَلْبِ الْبُتُولِ، وَ قُرَّةَ عَيْنِ الرَّسُولِ، يَا حَيَّيْهَ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ، وَ رَبِّيْهَ بَيْتِ
وَحْيِ اللَّهِ، وَ شَقِيقَةَ السَّبِطَيْنِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، وَ عَمَّهَا الْأَئِمَّهُ الْمَيَامِينِ مِنْ آلِ طَهِ وَ يَاسِينِ، وَ رَحْمَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى بُنْتِ
مَكَّهَ وَ مِنِيَّ وَ زَمْرَمَ وَ الصَّفَا، السَّلَامُ عَلَى مَنْ حَيَّدَهَا مُحَمَّدُ الْمُصْبِحُ طَفْيَ وَ أَبُوهَا عَلَى الْمُرْتَضَى وَ أَمْهَا فَاطِمَهُ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَهَا النِّسَاءِ،
السَّلَامُ عَلَى بُنْتِ صَاحِبِ الدَّلَائِلِ الْوَاضِحةِ حَاتِ، وَ الْأَيَّاتِ الْبَيِّنَاتِ، وَ الْمُعْجَزَاتِ الْبَاهِراتِ، وَ الْمُبَاهِهِنِ الظَّاهِراتِ، السَّلَامُ عَلَى
الْمُؤْلُودَهُ فِي مَعْقَلِ الْعِصْمَهِ وَ التُّقَى وَ مَهْبِطِ الْوَحْيِ وَ الْهُدَى وَ مَيْرُوَثَهُ عَظِيمِ الْفَضْلِ وَ النَّبِيِّ الْسَّلَامُ عَلَى الْمَرْأَهِ الصَّالِحَهِ، وَ
الْمُجَاهِدَهِ النَّاصِحَهِ، وَ الْحُرَّهِ الْأُبَيَّهِ، وَ الْلَّبَوَهِ الطَّالِبَيَّهِ، وَ الْمُعْجَزَهِ الْمُحَمَّدِيَّهِ، وَ الْذَّخِيرَهِ الْحَيَّدِرِيَّهِ، وَ الْوَدِيعَهِ الْفَاطِمَيَّهِ، السَّلَامُ عَلَى
مَنْ اطَاعَتِ اللَّهِ تَعَالَى فِي السَّيِّرِ وَ الْعَلَنِ، وَ تَحِيدَتْ بِمَوَاقِفِهَا أَهْلَ النِّفَاقِ وَ الْفِنَنِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَرْهَبَتِ الطُّغَاهُ فِي صَيْلَابِهَا، وَ
أَدْهَشَتِ الْعُقُولَ بِرَبَاطِهِ جَاسِشَهَا، وَ مَنَّلَتْ أَبَاها عَلَيْهَا بِشَجَاعَتِهَا، وَ اشْبَهَتْ أَمَهَا الزَّهْرَاءَ فِي عَظَمَتِهَا وَ بِلَاغَتِهَا، السَّلَامُ عَلَى الْمَنْسُوبَهِ
لِأُشِيرَهِ الْبُشَّرَهِ، وَ الْإِمامَهِ، وَ الْمَوْهُوبَهِ وَ سَامِ الشَّرَفِ وَ الْمَبْدِ وَ الْكَرامَهِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ رَضَعَتْ بِبَلَانِ الْإِيمَانِ، وَ تَرَبَّتْ بِتَلَوَهِ الْقُرْآنِ،
فَشَاعَ فَخْرُهَا بِكُلِّ زَمَانٍ عَلَى مَنْ حَبَاهَا الْجَلِيلُ جَلَّ اسْمُهُ بِالصِّفَاتِ الْحَمِيدَهِ، وَ زَادَهَا وَ قُوَّهُ وَ ثُبَاتًا عَلَى الدِّينِ وَ

الْعَقِيْدَةِ، وَ شَدَّ اللَّهُ عَزْمَهَا فِي مَوَاطِنِ الْمِحْنِ الشَّدِيدِ، وَ أَكْرَمَهَا جَزِيلَ الْأَجْرِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَحْيَتْ لِيَالِيهَا
بِسَالَتَهُجُّدُ وَالْعِبَادَةِ، فَنَالَتْ مِنَ اللَّهِ أَعْلَى دَرَجَاتِ السَّعَادَةِ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ أَوْلَاهَا الْأَمَامُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِشَهَادَتِهِ، إِذْ قَالَ
مُخَاطِبًا لِعَمَّتِهِ: (أَنْتِ عَالِمَهُ غَيْرُ مُعَلَّمٍ وَ فَهْمَهُ غَيْرُ مُفَهَّمٍ)، سَلَامٌ عَلَى الْأَحْتِ الَّتِي وَاسَّتْ أَخَاها فِي مُهْمَتِهِ، وَ شَارَكَتْهُ فِي نَهْضَتِهِ، وَ
تَبَاهَتْ بِالْإِيمَانِ وَ عِزَّتِهِ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ نَاصَيَرَتِ الْحُسَيْنَ فِي جِهَادِهِ، وَ لَمْ تَصْعُفْ عَزِيزَتُهَا بَعْدَ اسْتِشَهَادِهِ، سَلَامٌ عَلَى قَلْبِ زَيْنَبِ
الصَّبُورِ، وَ لِسَانِهَا الشَّكُورِ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ تَظَافَرَتْ عَلَيْهَا الْمَصَائِبُ وَ الْكُرُوبُ، وَ ذَاقَتْ مِنَ الْوَائِبِ مَا تَذُوبُ مِنْهَا الْقُلُوبُ، سَلَامٌ
عَلَى مَنْ تَجَرَّعَتْ غُصَّصُ الْأَلَامِ وَ الْمَآسِيِّ، وَ مَا لَا تَقْوِي عَلَى احْتِمَالِهَا الْجِبَالُ الرَّوَاسِيُّ، فَاصْبَحَتْ لِلْبَلَاءِ قِبْلَتَهَا، وَ لِلرَّازِيَا كَعْبَتَهَا،
سَلَامٌ عَلَى مَنْ شَاطَرَتْ أُمَّهَا الزَّهْرَاءِ فِي ضُرُوبِ الْمِحْنِ وَ الْأَرْزَاءِ، وَ دَارَتْ عَلَيْهَا رَحْيُ الْكَوَارِثِ وَ الْبَلَاءِ يَوْمَ كَربَلَاءِ، سَلَامٌ عَلَى
مَنْ عَجَبَتْ مِنْ صَبَرِهَا مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ فُجِعَتْ بِحَدِّهَا وَ أَبِيهَا وَ أَمِهَا وَ بَنِيهَا وَ الْخِيرَهُ مِنْ أَهْلِهَا وَ ذَوِيهَا، أَبْكَى عَلَى
زَيْنَبِ الْكُبُرَى وَ كُرْبَتَهَا، أَبْكَى عَلَى زَيْنَبِ التَّكْلِي وَ غُزْيَتَهَا، أَبْكَى عَلَى زَيْنَبِ حُزْنًا لِمِحْتَشَتِهَا، أَبْكَى عَلَى هَضْمِهَا مِنْ بَعْدِ عِزَّتِهَا،
أَبْكَى عَلَى الْمَظْلُومَهُ الْغَرِيْبَهُ، أَبْكَى عَلَى الْمَحْزُونَهُ الْكَيْسَهُ، أَبْكَى عَلَى مَنْ دَاهَمَهَا الدُّنْيَا بِالْمَشَاهِدِ الرَّهِيبَهُ، وَ لَمْ تَشْبَهْ مُصَّهِّيَّتَهَا
مُصَّهِّيَّهُ، أَبْكَى عَلَى مَنْ عَانَتْ أَشْلاءَ الضَّحَايَا، مُجَرَّرِينَ عَلَى صَيْدِ الْكَنَايَا، وَ رَأَتْ مَصَارِعَ الشَّهَداءِ مِنْ عَشِيرَتِهَا، وَ اِنْخَوَتْهَا وَ بَنَى
عُمُومَتِهَا، وَ قَدْ فَرَّقَ السَّيْفُ بَيْنَ الرُّؤُوسِ مِنْهُمْ وَ الْأَبْدَانِ، وَ حَرَارَهُ الشَّمْسِ قَدْ غَيَّرَتْ مِنْهُمُ الْأَلْوَانِ، وَ بَيْنَهُمْ رَيْحَانَهُ الْمُضْطَفِي

سَيِّدُ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، صَرِيعًا عَلَى الرَّمْضَاءِ، فَاجْهَشَتْ بِالْبَكَاءِ، وَنَادَتْ بِهَذَا الدُّعَاءِ: «إِلَهِي تَقَبَّلْ مِنَ هَذَا الْقُرْبَانَ»، ثُمَّ انشَأْتْ شَاكِيَّةً وَجُنْدَهَا إِلَى جَذْهَا، وَهِيَ تَقُولُ: «يَا مُحَمَّدَاهُ! هَذَا حُسَيْنٌ بِالْعَرَاءِ، مُرَمَّلٌ بِالدِّمَاءِ، مُقْطَعُ الْأَعْضَاءِ، وَبَنَاتُكَ سَبَايَا، وَذُرَيْتُكَ مُقْتَلَهُ»، أَبْكَى عَلَى مَنْ أَبْكَتْ كُلَّ عَدُوٍّ وَصَدِيقٍ، أَبْكَى عَلَى مَنْ أَبْعَدَهَا الرَّمَانُ عَنِ الْأَهْلِ وَالْأُوْطَانِ، وَطَافَ بِهَا الْأَعْدَاءُ سَبَيْهُ فِي الْبَلْدَانِ، وَسَرَوْا بِهَا أَسْيَرَهُ مِنَ الْكُوفَةِ إِلَى الشَّامِ بِجَمْعِ مَنِ الْأَرَمِيلِ وَالْأَيْتَامِ، الْسَّلَامُ عَلَى عَزِيزِهِ الصَّدِيقِ الْزَّهْرَاءِ، وَبِنْتِ حَمْدِيَّةِ الْكُبْرَى الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ أَصْبَحَ حَرْمَهَا مَوْتَلِ آمَالِ الْأَمْلَى، وَمُلْتَقِي وُفُودِ الزَّائِرِينَ، وَيَتَمَسَّكُ بِضَرِيحِهَا جَمِيعُ الْمُحِبِّينَ وَالْمُحْتَاجِينَ، وَيَوْمُ قَبْرِهَا الْخَلَاقُ فِي كُلِّ حِينٍ، الْسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا زَيْنَبَ بِنْتِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ.

زيارة ششم حضرت زينب بنت عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ خَاتَمِ الْأَنْبِيَا، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ صَاحِبِ الْحَوْضِ وَاللُّوَاءِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ حَمْدِيَّةِ الْكُبْرَى الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ سَيِّدِ الْأَوْصَيَا وَرُكْنِ الْأُولَى إِيَّاهُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ فَاطِمَةِ الْزَّهْرَاءِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بَنْتَ وَلَيِّ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أُخْتَ وَلَيِّ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا عَمَّةَ وَلَيِّ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أُمَّ الْمَصَابِ يَا زَيْنَبَ بِنْتَ عَلِيٍّ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْفَاطِمَةُ لَهُ الرَّشِيدَةُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْعَالِمَةُ الْكَامِلَةُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الرَّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا تَالِي الْمَعْصُومَ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مُمْتَحَنَهُ فِي تَحْمُلِ الْمَصَابِ كَالْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْبَعِيْدَةَ عَنِ الْأُوْطَانِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتَهَا الْأَسِيْرَةَ فِي الْبَلْدَانِ، الْسَّلَامُ عَلَى مَنْ شَهَدَ بِفَضْلِهَا أَبُوها أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَمَرَهَا أَخْوَها الْحُسَيْنُ بِالصَّبِرِ عَلَى صَدَمَاتِ

أَشْهَدُ أَنَّكَ أَطْعَتِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَصَبَرْتَ عَلَى الْمَاذِي فِي جَبَّهِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَحَدَكِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكِ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَمْ يَعْرِفْ حَقَّكِ، وَلَعَنَ اللَّهُ أَعْيُدَ آءَ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنِّ وَالْمَإْنَسِ، مِنَ الْمَأْوَلِينَ وَالْمَآخِرِينَ، وَضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعِذَابُ الْمَأْلِيمُ، أَتَيْتُكَ يَا مَوْلَاتِي وَابْنَهَ مَوْلَائِي زَئِراً قَاصِدًا وَافِدًا عَارِفًا بِحَقِّكِ، فَاسْفَعِنِي لِي عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى فِي غُفرانِ ذُنُوبِي، وَقَضَاءِ حَوَائِجِي، وَأَعْطَاءِ سُؤْلِي، وَكَسْفِ ضُرِّي، فَإِنَّكَ عِنْدَ اللَّهِ جَاهًا عَظِيمًا وَشَفَاعَةً مَقْبُولَةً، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَاءِكَ الطَّاهِرِينَ، وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْحَافِينَ حَوْلَ حَرَمِكَ الشَّرِيفِ الْمُبَارَكِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای آن مکرمه بجا آور و دعا کن آنچه را که دوست داری.

زيارة وداع حضرت زینب عليها السلام

هر گاه خواستی آن حضرت را وداع کنی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ فاطِمَةِ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، اسْتَغْوِيْكَ اللَّهُ وَاسْتَرْعِيْكَ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِرِيَارَهُ أُمَّ الْمَصَائِبِ زَيْنَبَ بُنْتَ عَلِيٍّ فَإِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ أَبْدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، فَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْسُرْنِي فِي زُمْرِتَهَا، وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، وَشَفَاعَهُ جَدُّهَا وَأَبِيهَا وَأَخِيهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِهَا لَمَدِيْكَ، اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

و از پروردگار درخواست کن که بار دیگر شما را به زیارت آن مکرمه برگرداند و این آخرین عهد و زیارت شما نباشد.

حضرت رقیه دختر امام حسین «ع»

مرحوم شیخ عباس قمی قدس سره در «منتھی الامال» از کامل شیخ بهایی نقل می کند که: زنان خاندان نبوت به هنگام اسیری، حال مردانی را که در کربلا شهید شده بودند بر فرزندان مخفی و پوشیده می داشتند و هر کودکی را وعده می دادند که پدر تو سفر رفته و بازمی گردد تا آنان را به خانه یزید آوردند، دختر کی بود چهار ساله، شبی از خواب بیدار شد و گفت: پدرم حسین کجاست، این ساعت او را خواب دیدم. سخت پریشان بود، زنان و کودکان همه به گریه افتادند و فغان از ایشان برخاست. یزید خفته، از خواب بیدار شد و حال تفحص کرد، خبر بردنده که حال چنین است. آن لعین در حال گفت که بروند سر پدر او را بیاورند و در کنار او نهند. پس آن سر مقدس بیاورند و در کنار

آن دختر چهار ساله نهادند. پرسید: این چیست؟ گفتند: «سر پدر تو است». آن دختر بترسید و فریاد برآورد و رنجور شد و در آن چند روز جان به حق تسلیم کرد.

معروف است که حضرت رقیه در خرابه شام از دنیا رفت، مزار این مخدوه هم اکنون در بازارچه ای قدیمی، در دمشق، کمی دورتر از مسجد اموی واقع است که عاشقان خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام به زیارتش می شتابند.

با توجه به این که زیارت مخصوصی برای آن حضرت ذکر نشده سزاوار است زائران محترم، او را با الفاظی که در زیارت اولاد ائمه علیهم السلام نقل شده، یا هر زیارتی که مناسب با شأن و منزلت آن حضرت است، زیارت کنند. و هر مقدار فرصت دارند نماز و قرآن بخوانند و ثوابش را به آن حضرت یا هر کسی که می خواهند اهدا نمایند.

اینک چند زیارتname مناسب با مقام، ذکر می شود که امید است مورد قبول پروردگار و توجه ولی عصر - ارواحنا فداء - قرار گیرد و در آخرت از شفاعت پدر بزرگوارش امام حسین علیه السلام و اجداد طاهرش به ویژه جده اش فاطمه زهراء علیها السلام بهره مند شویم.

اذن دخول حرم مطهر حضرت رقیه «س»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِإِذْنِ اللَّهِ وَ إِذْنِ رَسُولِهِ وَ إِذْنِ مَلَائِكَتِهِ الْمُمَرَّيْنَ وَ أَنْبِيَاءِهِ الْمُرْسَلِيْنَ، وَ الْأَئِمَّهِ الْمَعْصُومِيْنَ، وَ بِإِذْنِ السَّيِّدِهِ رُقَيْهِ بِنْتِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، أَذْخُلْ هَذِهِ الرَّوْضَةَ الْمُبَارَكَهُ، وَ ادْعُو اللَّهَ بِغُنْوْنِ الدَّعَوَاتِ، وَ أَعْتَرُفُ لِلَّهِ بِالْعُبُودِيَّهِ، وَ لِلنَّبِيِّ وَ الْأَئِمَّهِ الْمَعْصُومِيِّنَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ بِالظَّاعِهِ، رَبِّ أَذْخُلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ، وَ أَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا.

زيارت اول حضرت رقیه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام على آدم صيغة مفهوم الله، السلام على نوح نبي الله، السلام على إبراهيم خليل الله، السلام على موسى كليم الله، السلام على عيسى روح الله، السلام عليك يا رسول الله، السلام عليك يا خير خلق الله، السلام عليك يا صيغة الله، السلام عليك يا محمد بن عبد الله خاتم النبيين، السلام عليك يا أمير المؤمنين، على بن أبي طالب وصيغة رسول الله، السلام عليك يا فاطمة سيديده نساء العالمين، السلام عليكما يا سبطي الرحمن وسيدى شباب أهل الجن، السلام عليك يا على بن الحسين سيد العابدين وقره عنين الناظرين، السلام عليك يا محمد بن علي باقر العلم بعد النبي، السلام عليك يا جعفر بن محمد الصادق البار الأمين، السلام عليك يا موسى بن جعفر الطاهر الطهر، السلام عليك يا على بن موسى الرضا المرضي السلام عليك يا محمد بن علي التقى، السلام عليك يا موسى بن محمد النبي الناصحة الأمين، السلام عليك يا حسن بن علي، السلام على الوصي من بعيده. اللهم صل على نورك وسيرة راجتك، وولي وليك ووصي وصيتك، وحجتك على خلقك. السلام عليك يا بنت رسول الله، السلام عليك يا بنت فاطمة وحديجه، السلام عليك يا بنت أمير المؤمنين، السلام عليك يا بنت ولی الله، السلام عليك يا اخت ولی الله، السلام

عَلَيْكِ يَا عَمَّهُ وَلِيِّ الْلَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا رُقَيْهُ بِنْتَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الصَّغِيرَةُ الشَّهِيدَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْمَقْهُورَةُ الْمَظْلُومَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْفَاضِلَةُ لِهِ الرَّشِيدَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْجَلِيلَةُ الْجَمِيلَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْبَعِيْدَةُ عَنِ الْأَوْطَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْأَسِيرَةُ فِي الْبَلْدَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَوْلَاتِي وَابْنَهَ سَيِّدِي وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، فَلَعْنَ اللَّهِ مَنْ جَحَدَكِ، وَلَعْنَ اللَّهِ مَنْ ظَلَمَكِ، وَلَعْنَ اللَّهِ مَنْ لَمْ يَعْرِفْ حَقَّكِ وَلَعْنَ اللَّهِ أَعْيُدَ آءَ آلَ مُحَمَّدٍ، مِنَ الْجِنِّ وَالْمَنْسِ، مِنَ الْمَأْوَلِينَ وَالْآخِرِينَ، وَضَاعِفَ عَلَيْهِمُ الْعِذَابُ الْأَلِيمُ، أَتَيْتُكِ يَا مَوْلَاتِي وَابْنَهَ سَيِّدِي قَاصِدًا وَافِدًا عَارِفًا بِحَقِّكِ السَّلَامُ عَلَيْكِ عَرَفَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنَا فِي زُمْرَتِكُمْ، وَأَوْرَدَنَا حَوْضَ نَيْكُمْ، وَسَيَقَانَا بِكَائِسٍ حَيْدَكُمْ مِنْ يَدِ عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِبَّنَا فِيْكُمُ السُّرُورُ وَالْفَرَجُ، وَأَنْ يَجْمَعَنَا وَإِيَّا كُمْ فِي زُمْرَهِ حَيْدَكُمْ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَأَنْ لَا يَسِّلُبَنَا مَعْرِفَتَكُمْ، إِنَّهُ وَلِيٌّ قَدِيرٌ. أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِحُجَّكُمْ، وَالْبَرَآءَهُ مِنْ أَعْدَائِكُمْ، وَالْتَّسْلِيمُ إِلَى اللَّهِ رَاضِيَّا بِهِ غَيْرُ مُنْكِرٍ وَلَا مُسْتَكِبِرٍ، وَعَلَى يَقِينٍ مَا أَتَى بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ رَاضٌ نَطَّلُبُ بِمَذِلَّكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي. اللَّهُمَّ وَرِضاَكَ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ، يَا رُقَيْهُ، إِشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ، فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَانًا مِنَ الشَّانِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ، فَلَا تَشْلُبْ مِنِّي مَا أَنَا فِيهِ، وَلَا حَيْوَلَ وَلَا فُؤَادَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا، وَتَقْبِلْ بِكَرَمَتَكَ وَعَزَّتَكَ، وَبِرَحْمَتَكَ وَعَافِيَتَكَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ، وَسَلَّمَ تَشْلِيمًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

زيارة دوم حضرت رقية عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا سَيِّدَنَا رُقَيْهَ، عَلَيْكِ التَّحِيَّةُ وَالسَّلَامُ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ

رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ الرَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ خَدِيجَةَ الْكَبِيرِيَّةِ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنَتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنَتَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا الصَّدِيقَةُ الشَّهِيدَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا الرَّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا التَّقِيَّةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا الزَّكِيَّةُ الْفَاضِلَةُ لَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا الْمَظْلُومَةُ الْأَبْهَيَةُ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكِ وَعَلَى رُوْحِكِ وَبِدِينِكِ، فَجَعَلَ اللَّهُ مَنْزِلَكِ وَمَأْوَاكِ فِي الْجَنَّةِ مَعَ آبَائِكِ وَاجِدَادِكِ، الطَّبَيِّنَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنَعْمَ عُقُبَى الدَّارِ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْحَافِينَ حَوْلَ حَرَمِكِ الشَّرِيفِ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّبَيِّنِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمَ تَشْلِيمًا بِرَحْمَتِكِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس از زیارت حضرت رقیه علیها السلام خوب است دعاوی را که مرحوم علامه سید محسن امین قدس سره نقل کرده اند و در صفحه ۱۴۰ همین کتاب بعد از زیارت حضرت زینب علیها السلام آمده است، خوانده شود.

زيارة سوم حضرت رقیه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتَهَا السَّيِّدَةُ الزَّكِيَّةُ الطَّاهِرَةُ الْوَلِيَّةُ، وَالدَّاعِيَةُ الْحَفِيَّةُ، أَشَهَدُ أَنَّكَ قُلْتَ حَقًّا، وَنَطَقْتَ حَقًّا وَصَدِقًّا، وَدَعَوْتَ إِلَى مَوْلَايَ وَمَوْلَاكِ عَلَانِيَةً وَسَرَّاً، فازَ مُتَّبِعُكِ وَنَجَى مُصَدِّقُكِ، وَخَابَ وَخَسَرَ مُكَذِّبُكِ وَالْمُتَّخَلِّفُ عَنْكِ، إِشَهَدَ لِي بِهِذِهِ الشَّهَادَةِ لِأَكُونَ مِنَ الْفَاغِزِينَ بِمَعْرِفَتِكِ وَطَاعَتِكِ وَتَصْدِيقَكِ وَاتِّبَاعِكِ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا سَيِّدَتِي رُقِيَّةَ بِنْتَ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ بِكَرْبَلَاءَ، أَنْتِ بَابُ اللَّهِ الْمُؤْتَمِنُ عَلَيْهِ مِنْهُ وَاللَّهُمَّ أَخُوذُ عَنْهُ، أَتَيْتُكِ زَائِرًا، وَحَاجَاتِي لَكِ مُسْتَوْدِعًا، وَهَا أَنَا ذَا أَشْتَوْدِعُكِ دِينِي وَأَمَاتِي وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي، وَجَوَامِعَ أَمَلِي إِلَى مُنْتَهِي أَجَلِي، وَالسَّلَامُ عَلَيْكِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ.

زيارة وداع حضرت رقیه علیها السلام

هر گاه خواستی با آن حضرت وداع کنی، نزد قبر آن مکرمه بایست و فکر کن و مصیبت هایی را که به آن مظلومه وارد آمده است - چه در راه کوفه و شام و چه در خرابه شام - در نظر آور و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْحُسَيْنِ الْمُظْلُومِ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ أَسْتَوْدِعُكِ اللَّهُ وَأَشْتَرِعِيكِ وَأَقْرُءُ عَلَيْكِ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِرِيَارَهِ رُقِيَّةَ بِنْتِ الْحُسَيْنِ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ أَبِيدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْسِرْنِي فِي زُمْرَتِهَا، وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، وَشَفَاعَهِ حَمْدُهَا وَأَيْهَا وَأَخِيهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَهَا لَهُدَيْكَ، اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

أم سلمه و أم حبیبه همسر رسول خدا

در قبرستان باب الصغير دمشق در حجره ای جدا از قبرستان، دو قبر به نام های «ام سلمه» و «ام حبیبه» همسران پیامبر وجود

دارد، لیکن بیشتر مورخان بر این باورند که آن دو، در مدینه، در قبرستان بقیع مدفونند.

زيارة ام سلمه همسر رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْوَصِّيلَيْنَ وَحْجَةَ اللَّهِ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَى فاطِمَةِ الرَّهْرَاءِ، سَيِّدَهُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَى الْمَائِمَةِ الطَّاهِرِيْنَ مِنْ وُلْدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُمَّ سَيِّدَهُمَا يَا زَوْجَةِ النَّبِيِّ الْأَعْظَمِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى زَوْجَاتِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُرْسِيَةِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّةِ فاطِمَةِ الرَّهْرَاءِ سَيِّدَهُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى حَمْدِيَّةِ الْكَبِيرِيِّ أُمِّ الْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى شُهَدَاءِ كُربَلَاءِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى النِّسَاءِ الْمُسْتَيَّاتِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى نِسَاءِ الْأَئِمَّةِ الطَّاهِرِيْنَ، وَالْأَبْرَارِ الْمَعْصُومِيْنَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ يَلْغُ سَيِّلَمِي إِلَى سَيِّدَتِي وَمَوْلَاتِي أُمَّ سَيِّدَهُمَا، سَيِّلَمَ مُوَدَّعٌ وَسَلَامٌ مُفَارِقٌ وَسَلَامٌ مُتَوَسِّلٌ بِهَا إِلَيْكَ يَا أَنْ لَا تَجْعَلَهُ آخرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي هذِهِ بَلِ ارْزُقْنِي الْعَوْدَةَ ثُمَّ الْعَوْدَةَ يَا أَللَّهُ مَا دُمْتُ حَيًّا، أَللَّهُمَّ اجْعَلْ سَيِّبِي مَشْكُورًا وَذَنْبِي مَغْفُورًا وَعَمَلِي مَيْرُورًا وَمُوَالَاتِي بِهَا حَمِيدَةً وَحَيَاةً بِهَا سَيِّدَهُ وَحَوَاجِي بِهَا مَقْضِيَّهُ وَأَعْمَالِي بِهَا مَرْضَيَّهُ وَاسْمِي فِي السُّعَادِ وَرُوحِي مَعَ الشُّهَدَاءِ، أَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وَبِحُرْمَةِ السُّورَةِ الْمُبَارَكِهِ الْفَاتِحَهِ.

عبدالله فرزند امام زین العابدين عليه السلام

ابو محمد عبد الله الباهر بن على بن الحسين، مردی فقيه و فاضل بود و به فرموده شیخ مفید متولی صدقات پیامبر اسلام صلی الله علیه وآلہ و امیرالمؤمنین بود و از پدران بزرگوار خود از حضرت رسول صلی الله علیه وآلہ و اخبار بسیاری روایت کرده و مردم نیز آثار فراوانی از او نقل نموده اند.

زيارة اول حضرت عبدالله فرزند امام زین العابدين عليه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكَ يَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ نَبِيِّ اللَّهِ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ الصَّادِقِ الْأَمِينِ، الْمُبَعُوتِ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْدِقِ طَفْيَ الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ الْمُرْتَضَى الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ فاطِمَةِ الرَّهْرَاءِ الْإِنْسِيَّهِ الْحَيْوَرَاءِ، سَيِّدَهُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ الْمَظْلُومِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَلَى بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَسَيِّدِ السَّاجِدِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، الْسَّلَامُ عَلَى مَعَادِنِ حَكْمِهِ اللَّهِ، وَمَوْضِعِ سِرِّ اللَّهِ، وَذُرِّيَّهِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، الْسَّلَامُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ النُّبُوَّهِ، مَهْبِطِ الْوَحْيِ وَمَنْ نَطَقَ بِهِ دُجَاهُ التَّنْزِيلِ وَكَانَتْ بِيُوْتِهِمْ مَهْبِطَ جِرِيلَ وَالْمَلَائِكَهُ الْمُقَرَّبِينَ، الْسَّلَامُ عَلَى آلِ طَهْ وَيَسْ وَدَرِيَّهِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَبَابِ الْحِطَهِ الَّذِي مَنْ

دَخَلَهُ كَانَ مِنَ الْمَمِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْمُطَهَّرِينَ مِنَ الْعَيْبِ وَالْمُنْزَهِينَ مِنَ الرَّيْبِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، يَا لَيْتَنَا كُنَّا مَعَكُمْ فَنَفُوزُ فَوْزاً عَظِيماً، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا سَادَاتِي وَمَوَالِيَ جَمِيعاً وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

زيارة دوم حضرت عبدالله فرزند امام سجاد عليه السلام

چون اراده زیارت کنی برو نزد قبر آن حضرت بایست و بگو:

السلام عليك أيتها النفس الشريفة، السلام عليك أيتها السلاله الطاهره، السلام عليك أيتها الشيمه الزاكية، السلام عليك أيتها النفس الفاخره وابن بحور العلوم الداخره، وأوليائي عندي عود الروح إلى العظام التخره، وشفعائي في الآخره، السلام عليك يابن سيد البطحاء، السلام عليك يابن حجه الله على الورى السلام عليك يا عبد الله بن الإمام زين العابدين ورحمه الله وبركاته، اللهم إني أشهد لك بحق هذا الشخص الشريف وبحق آبائه وأجداده الطيبين الطاهرين أن تجعل سعيهم مشكوراً، وذنبي بهم مغفوراً، وحياتي بهم سعيدة، وعاقبتني بهم حميده، وحوائجي بهم مفضيه، وأفعالي بهم مرضيه، وأموری بهم مشعوذه وشونوني بهم محموده، اللهم

وَاحِسِنْ لِي التَّوْفِيقَ، وَنِفْسٌ عَنِي كُلَّ هَمٍ وَضِيَقَ، اللَّهُمَّ جَبَّنِي عِقَابِكَ، وَامْسَحْنِي ثَوَابَكَ، وَأَسْكِنْيِي جَنَانَكَ، وَارْزُقْنِي رِضْوانَكَ وَامَانَكَ وَأَشْرِكْ فِي صَالِحِ دُعَائِي وَالْتَّدَىَ وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، إِنَّكَ وَلِي الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ، آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

محل دفن سرهای شهدای کربلا علیهم السلام (۶)

در قبرستان باب الصغیر مرقدی است که معروف به محل دفن سرهای مقدس شهدای کربلا می باشد و ۱۶ علامت به نشانه ۱۶ سر، بر روی آن گذاشته اند و نام هایی که بر آن نوشته شده است عبارتند از:

۱ - ابوالفضل، عباس بن علی ۲ - علی بن الحسین، (علی اکبر) ۳ - حبیب بن مظاہر ۴ - قاسم بن الحسن ۵ - عبدالله بن علی ۶ - عمر بن علی ۷ - الحزب الریاحی ۸ - محمد بن علی ۹ - عون بن عبدالله ۱۰ - علی بن ابی بکر ۱۱ - عثمان بن علی ۱۲ - جعفر بن علی ۱۳ - جعفر بن عقیل ۱۴ - محمد بن مسلم ۱۵ - عبدالله بن عقیل ۱۶ - حسین بن عبدالله.

لیکن مرحوم سید محسن امین قدس سره در اعیان الشیعه و مفتاح الجنات(۷) می نویسد: «من پس از سال ۱۳۲۱ ه. در قبرستان باب الصغیر مقامی را دیدم که بر سر در آن سنگی بود و بر آن، این نوشته به چشم می خورد:

«هذا رأس العباس بن على و رأس على بن الحسين الاكبر و رأس حبيب بن مظاہر»؛ «اینجا سر عباس بن علی و سر علی اکبر فرزند امام حسین علیه السلام و سر حبیب بن مظاہر است».

چند سال بعد که آن مقام تجدید بنا گردید، آن سنگ را از سردر برداشتند و در داخل مقام بر روی ضریحی که کار گذاشته شد، نام بسیاری

از شهدای کربلا را نوشتند.

مؤلف محترم کتاب «مراقد اهل بیت در شام» می نویسد: دفن سرهای مطهر شهدا در باب الصغیر، با قطع نظر از تعدادشان، موافق با اعتبار است؛ زیرا پس از وارد شدن اسرا به دمشق، هدفی که ابن زیاد از فرستادن اهل بیت به شام دنبال می کرد و مقصدی که یزید از فرا خواندن آنان داشت، تأمین شده بود و از طرفی با توجه به دگرگونی اوضاع شام و تحریک شدن افکار عمومی شامیان علیه دستگاه حاکم، به ویژه پس از خطبه امام سجاد علیه السلام و دیگر فعالیت های پیام رسانی اسرای اهل بیت، ادامه رفتار سابق رژیم به صلاحش نبود، از این رو با شتاب تمام وسائل مراجعت خاندان رسالت به مدینه را فراهم ساخت و اقتضای آن را داشت که سرهای مقدس شهدا را نیز در همان دمشق به خاک بسپارند. و نیز طبیعی است که پس از دفن سرهای مطهر در قبرستان عمومی شهر، جایگاه دفن، مانند دیگر مکان های مقدس محفوظ بماند و به خوبی از آن نگهداری شود.

در هر حال بسیار مناسب و بجا است که در باب الصغیر کنار مرقد منسوب به سرهای مقدس شهدای کربلا اظهار ارادت گردد و به امید ثواب برای شهداء زیارتی خوانده شود.

زيارة شهدای کربلا رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ اللَّهِ وَأَنْصَارَ رَسُولِهِ، وَأَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، وَأَنْصَارَ فَاطِمَةَ، وَأَنْصَارَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَأَنْصَارَ الْإِسْلَامِ، أَشْهَدُ أَنَّكُمْ لَقَدْ نَصَحْتُمُ لِلَّهِ، وَجَاهْدْتُمُ فِي سَبِيلِهِ، فَجَزَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ وَآهُلِهِ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ، فُزُّتُمْ وَاللَّهُ فَوْزًا عَظِيمًا، فِيَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفْوَزُ فَوْزًا عَظِيمًا، أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّكُمْ تُرْزَقُونَ. وَأَشْهَدُ أَنَّكُمُ الشُّهَدَاءُ وَالسُّعَدَاءُ، وَأَنَّكُمُ الْفَائِزُونَ فِي

دَرَجَاتُ الْعُلَى وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

زيارت دوم سرهای شهداء رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام على سيدنا و مولانا رسول الله محمد بن عبد الله، السلام على سيدنا و مولانا أمير المؤمنين علي بن أبي طالب، السلام على الحسين بن علي، السبط الشهيد، السلام على الحسين بن سيد الشهداء، و رحمة الله و بر كاته، السلام على علي بن الحسين، الأكبر، أول شهيد بكر بلاه من أهل بيته، أشبه الناس خلقاً و خلقاً و منطقاً برسول الله، صلى الله عليه و آله و سلم، السلام على أبي الفضل العباس بن أمير المؤمنين قمر بن هاشم، و صاحب لواء الحسين عليه السلام، السلام على حبيب بن مظاير الأسد، الصابرين المجاهدين في سبيل الله و رحمة الله و بر كاته السلام عليكم يا أنصار دين الله السلام عليكم يا أنصار رسول الله السلام عليكم يا أنصار أمير المؤمنين، السلام عليكم يا أنصار فاطمة الزهراء سيدة نساء العالمين، السلام عليكم يا أنصار أبي محمد الحسن، السلام عليكم يا أنصار أبي عبد الله الحسين، السلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار، لا جعله الله آخر العهيد من زيارتكم والسلام عليكم و رحمة الله و بر كاته.

زيارت سوم سرهای مقدس شهداء رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام على رؤوس الشهداء الصديقين الصابرين الأبرار الأخيار وعلى أرواحهم الزكية المرضية البذلين جواهر مهاجتهم ونفوسهم لله والتاركين زهرة الحياة أيام للضييم وحرضاً على الدين وأهله من الممات والزوال فداء لسيد الشهداء سليل خير الأنبياء صيلى الله عليه وآله و سلم أبي عبد الله الحسين سبط رسول الله وريحاناته، السلام على المحامين عن حرم الرسول وفاطمة البتول، السلام على المجاهدين في سبيل الله والذائين عن توحيد الله ودينه ورسوله وعيترته، السلام على الأصحاب فياء المخصصةين، السلام على رؤوسيكم المقطوعه وارواحكم المقدسه، السلام على المجاهدين في سبيل الله، السلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار، فنعم والله فوزاً عظيماً فلقد وفيت بعهد

الله وحافظتم وصيئه رسوله صلى الله عليه وآله وسلم في عترته حتى قتلتكم وفرق بين رؤوسكم وأيدانكم وسالت دمائكم وانتقم صرعى على وجه الشرى وقف الحسين عليه السلام وقد بقى فريداً بعدكم لا ناصر له سواكم وانتهم مجرزين كالاضاحى وقد أحاط به آلاف من الغادرين وهو ينادي: واغربناه، واوحدناه! أما من ناصير معين؟ أما من مغيث؟ فلم يجده سواكم مجيب فناداكم مسلماً ومعاتباً: يا أصحاب الحميء! يا حبيب بن مظاير! يا زهير! يا مسلم! يا حمر الرياحى! يا ابطال الصفا! يا فرسان الهيجاء! مالي اناديكم فلا تسمعون وادعوكم فلا تجيرون؟ فها نحن علیكم متوجهون وبكم لاحقون، إنما لله وإنما إليه راجعون، ووصفككم أيضاً ليه العاشر من المحرم يقوله: تستأنسون بالمية استنسان الطفل جانب أمه.

وقوله: لم أر أصحاباً أوفى منكم، نعم نلتم الثواب، ثواب المجاهدين الذين وصفهم رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم بقوله: إن للجنة باباً يقال له باب المجاهدين يخطون إليه وهم مقلدون بسيوفهم والجمع في المواقف والملائكة تترحب بهم فمن ترك الجهاد أفسد الله ذلاً وفراً في معيشته ومحققاً في دينه وما من قطره أحب إلى الله تعالى من قطره دم في سبيل الله، وللشهيد شفاعة خصاً: يغفر له كل ذنب، وتتقأه الحور العين، ويكتسى من حلل الجنة، وتتقأه حزنة الجنان كل يريد أحذمه فيسرح في الجنة حيث يشاء، وينظر في وجه الله وهي الراحه الكبرى وفوق كيل بز بز حتى يقتل في سبيل الله فليس فوقه بز، مبررون من الآلام، طهرون دم الشهادة منها آى تطهير، السلام على أبي الفضل العباس بن علي بن أبي طالب عليه السلام وعلى إخوه المصيرون بكرباء وعلى علي بن الحسين الأكبر الذي لما رأاه الحسين مقطعاً

إِنَّمَا أَرْبَأَ أَسْيَابَ عَبْرَتَهُ وَقَالَ: قَتَلَ اللَّهُ قَوْمًا قَتَلُوكَ، يَا بُنَىٰ مَا أَجْرَأْهُمْ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى اُنْتِهَاكِ حُرْمَهِ رَسُولِ اللَّهِ، يَا شَيْهَ رَسُولِ اللَّهِ خَلْقًا وَخُلُقًا، إِسْلَامٌ عَلَى الْفَاقِسِ بْنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، اللَّهُمَّ بِلَغْهُمْ مِنَّا تَحِيهُ وَسِلَامًا وَانْلَنَا مِثْلَ أَجْرِهِمْ وَاجْمَعُنَا مَعَهُمْ فِي مُسْيِتَرٍ رَحْمَتِكَ، اللَّهُمَّ أَغْثِنَا فِي هَذَا الْمَكَانِ بِعَفْوِكَ وَاعْفِنَا وَعُمَّنَا وَوَالْدَيْنَا وَكَافَةِ الْمُشْلِمِينَ بِشُحْمُولِ فَيْضِكَ وَفَضْلِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. اللَّهُمَّ تَقَبِّلْ مِنَّا وَاغْفِرْ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصِرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ، اللَّهُمَّ لَا تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى تَرْضِيَ عَنَّا وَاشْفِ مَرْضَانَا وَاقْضِ حاجَاتِنَا، اللَّهُمَّ سُيِّدَ فَقْرَنَا بِغُنَاكَ وَاعْفُنَا مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ.

سکینه دختر امام حسین علیه السلام

مرحوم حاج شیخ عباس قمی در منتهی الامال می نویسد: «سکینه بی زن ها و عقیله قریش بود با حصافت عقل و اصابت رأی، گویند او افصح و اعلم مردم بوده به زبان عرب و علم و شعر و فضل و ادب، و از برای او قضایای کثیره است».

حضرت سکینه در کربلا- شاهد به شهادت رسیدن پدر و دیگر عزیزان خود بود و همراه خواهرش رقیه و فاطمه و عمه اش زینب و دیگر اهل بیت امام حسین علیه السلام به اسارت درآمد و پس از بازگشت از سفر کوفه و شام، در خانه پدری خود تحت کفالت حضرت زین العابدین در مدینه اقامت گزید و با عزاداری و سوگواری خاطره نهضت کربلا و شهادت پدرش امام حسین علیه السلام را زنده نگه داشت. او یکی از پیام آوران نهضت عاشورا بود.

سکینه در سال ۱۱۷ هجری قمری در سن هفتاد سالگی وفات یافت. بعضی از تاریخ نگاران

مانند یاقوت حموی و مرحوم سید محسن امین، محل دفن او را مدینه دانسته اند لیکن با توجه به بعض قرائن و شواهد، بعد نیست قبر او در باب الصغیر دمشق باشد.

در هر حال، در ابتدای درب اصلی باب الصغیر، در داخل حجره ای دو قبر منسوب به سکینه و ام کلثوم علیها السلام وجود دارد، و مناسب است زائران محترم شام با قرائت فاتحه ای با آن دو بزرگوار تجدید میثاق کنند، به امید آن که همگی در قیامت از شفاعت آنان و پدرانشان بهره مند شویم.

زيارت اول حضرت سکينه دختر امام حسین عليه السلام

السلام عليك يا رسول الله، السلام عليك يا خاتم النبیین، السلام عليك يا امیر المؤمنین، السلام عليك يا سید الوضیین، السلام عليك يا قائد الغر الممحجین على بن ابی طالب، السلام عليك يا سیدتی و مولاتی فاطمه الزهراء سیدة نساء العالمین، السلام على الحسن والحسینین سیدی شباب اهل الجنة، السلام عليك يا سکینه بنت الحسینین بن على بن ابی طالب، السلام عليك يا بنت ولی الله، السلام عليك يا اخت ولی الله، و رحمه الله و برکاته، السلام عليك أيتها الصدیقة الشهیده، السلام عليك أيتها المرضیه، السلام عليك أيتها المظلومة الھیه، صیلی الله علی روحک و یمنیک، السلام عليك و على الملائکه الحافین حول حرمک الشریف و رحمه الله و برکاته، اشهدی لی يا مولاتی بهذه الشهاده «أشهد أن لا إله إلا الله و أن محمداً عبده و رسوله» لائکون من الفائزین بمعرفتک و اتباعک و تصیدیقک و طاعتك و السلام عليك و رحمه الله و برکاته.

زيارت دوم حضرت سکینه علیها السلام

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليك يا بنت رسول الله، السلام عليك يا بنت امیر المؤمنین على بن ابی طالب، السلام عليك يا بنت فاطمة الزهراء سیده نساء العالمین، السلام عليك يا بنت الحسینین الشهید، السلام عليك أيتها الصدیقة الشهیده، السلام عليك أيتها المرضیه، السلام عليك أيتها الفاضله الزکیه، السلام عليك أيتها التقدیه النقیه، السلام عليك و على آبائك الطاهرين و رحمه الله و برکاته، فياليتنا كننا معکم فنفوز فوزا عظیما.

زيارت سوم حضرت سکینه علیها السلام

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام على آدم صیفوه الله، السلام على نوح نبی الله، السلام على إبراهیم خلیل الله، السلام على موسی کلیم الله، السلام على عیسی روح الله، السلام عليك يا رسول الله، السلام عليك يا خیر خلق الله، السلام عليك يا صیفی الله، السلام عليك يا محمد بن عبید الله خاتم النبیین، السلام عليك يا امیر المؤمنین، على بن ابی طالب و صی رسول الله، السلام عليك يا فاطمه سیده نساء العالمین، السلام عليكما يا سبطی الرحمه و سیدی شباب اهل الجنة، السلام عليك يا على بن الحسینین سید العابدین و قرئه عین

الْبَاطِلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلَىٰ بَاقِرِ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ الْبَارَ الْأَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُوسَى بْنَ جَعْفَرِ الطَّاهِرِ الطُّهْرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلَىٰ بْنَ مُوسَى الرِّضا الْمُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلَىٰ التَّقِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلَىٰ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّفِيِّ النَّاصِيَحِ الْأَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَسَنَ بْنَ عَلَىٰ، السَّلَامُ عَلَى الْوَصِيِّ مِنْ بَعْدِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى نُورِكَ وَسِرَاجِكَ، وَوَلِّ وَلِيَكَ وَوَصِيَّ وَصِيقَكَ، وَحُجَّتَكَ عَلَى خَلْقِكَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ وَحَدِيجَةَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ،

السلامُ عَلَيْكِ يَا أَخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْحُسَينِ الشَّهِيدِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ عَرَفَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ، وَحَسَرَنَا فِي زُمْرَتِكُمْ، وَأَوْرَدَنَا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ، وَسَقَانَا بِكَأسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلَىٰ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، أَشَئُ اللَّهَ أَنْ يُرِينَا فِيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَأَنْ يَجْمَعَنَا إِيَّاكُمْ فِي زُمْرَهِ حَيْدِكُمْ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَأَنْ لَا يَسْلُبَنَا مَعْرِفَتُكُمْ، إِنَّهُ وَلِيُّ قَدِيرٍ. أَتَقْرَبُ إِلَى اللَّهِ بِعُبُوكُمْ، وَالْبُرَآءَهُ مِنْ أَعْدَاءِكُمْ، وَالشَّهِيدِ يُسَبِّحُ إِلَيَّ اللَّهِ رَاضِيًّا بِهِ غَيْرِ مُنْكِرٍ وَلَا مُسْتَكِرٍ، وَعَلَىٰ يَقِينٍ مَا أَتَىٰ بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ رَاضٌ تَطْلُبُ بِذِلِكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي. اللَّهُمَّ وَرِضاكَ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ، يَا سَكِينَهُ، إِشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ، فَإِنَّكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا مِنَ الشَّأْنِ مَقْبُولَهُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَشِئُكَ أَنْ تَخْيِمَ لِي بِالسَّعَادَهُ، فَلَا تَشْيِعْ لِي مِنْيَ ما أَنَا فِيهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّهَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. اللَّهُمَّ اشْتَجِبْ لَنَا، وَتَقْبِلْهُ بِكَرِمِكَ وَعِزَّتِكَ، وَبِرَحْمَتِكَ وَعَافِيَتِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا

زيارة وداع حضرت سكينه عليها السلام

هرگاه خواستی با آن حضرت وداع کنی نزد قبر آن مظلومه بایست و بگو:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فاطِمَهَ وَخَدِيجَهَ، أَسْتَوْدِعُكِ اللَّهَ وَأَسْتَرْعِيَكَ وَأَقْرُءُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَهِ سُكِينَهُ الْمَظْلُومَهِ بِنْتِ الْحُسَينِ بْنِ عَلِيهِ السَّلَامُ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ الْعُوْدَ ثُمَّ الْعُوْدَ أَبِيدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْسُرْنِي فِي زُمْرَتِهَا، وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، وَشَفَاعَهِ حَيْدِهَا وَأَبِيهَا وَعَمَّهَا وَأَخِيهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَتْرِتَهَا لَهَدِيَكَ، اغْفِرْ لِي وَلِوَالِتَهَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَهُ وَفِي الْآخِرَهُ حَسَنَهُ وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

ام کلثوم دختر امیر المؤمنان على عليه السلام

ام کلثوم دختر علی بن ابی طالب علیه السلام نیز همراه زنان و اطفال حضرت سید الشهداء علیه السلام در کربلا شاهد آن نهضت خونین و مصیبت جانگداز بود و پس از شهادت برادرش امام حسین علیه السلام مانند زینب کبری همراه اسیران به کوفه و شام رفت و با خطبه های افشاگرانه و کوبنده خود، در بارگاه ابن زیاد و یزید، در ابلاغ پیام انقلاب امام حسین علیه السلام نقش به سزاگی داشت.

ام کلثوم که همراه کاروان کربلا به مجلس ابن زیاد و یزید به اسارت رفت و در باب الصغیر دمشق در کنار مرقد سکینه دفن است، ام کلثوم صغیر فرزند امیر المؤمنین از غیر فاطمه زهرا علیها السلام می باشد.

زيارة اول ام کلثوم دختر امیر المؤمنین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أَخْتَ الْحَسِنِ الْمَشْهُومِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا أَخْتَ الْحُسَينِ الشَّهِيدِ الْمَظْلُومِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَىٰ جَدِّكَ وَأَبِيكَ وَأُمِّكَ وَأَحْوَيْكَ وَرَحْمَهُ

اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ، لَعْنَ اللَّهِ أَمَّةً ظَلَمْتُكُمْ وَلَعْنَ اللَّهِ أَمَّةً قَتَلْتُكُمْ وَأَسْتَحْلَّتْ مِنْكُمُ الْمُحَارِمَ وَأَتَهَكْتْ فِي قَتْلِكُمْ حُرْمَةُ الْإِسْلَامِ، فَيَا إِيَّاكَ نَّاهَا
مَعَكُمْ فَنَفُوزُ فَوْزاً عَظِيمًا وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

زيارة دختر حضرت أمير المؤمنين على عليه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَاتِي يَا زَيْنُ الْمُلْقَبِ بِيَمٌ كُلُّ ثُومَ بِنْتِ مَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدِ الْوَصِيَّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ قَائِدِ الْغُرْبِ الْمُحَاجِلِينَ تَحْتَ لِوَاءِ الْحَمْدِ إِلَى جَنَّاتِ الْعِيْمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ قَاتِدِ الْبَرَّةِ وَقَاعِمِ الْكُفَّرِهِ وَوَارِثِ التَّبَيْنَ وَيَعْسُوبِ الدِّينِ وَالْبَيْأَ الْعَظِيمِ عَلَى الْيَقِينِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ مَنْ حَسَابَ النَّاسَ عَلَيْهِ وَالْكَوْثَرِ فِي يَدِيهِ وَالنَّصْرِ يَوْمَ الْغَدِيرِ عَلَيْهِ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُخْتَ الْحَسَنِ الزَّكِيِّ الْمُشْبِّمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُخْتَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ الْمُظْلُومِ قَمَرِ الْأُمَّةِ وَرَيْحَانَهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى مَلَائِكَهِ اللَّهِ الْحَافِينَ حَوْلَ حَرَمَكَ الشَّرِيفِ الْمُسْتَغْفِرِينَ لِزُوَّارِكَ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ الْأَمَّمِينَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَبِيكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى فاطِمَةِ الزَّهْرَاءِ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ سَيِّدِهِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَخْوَيْكَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَبَطَنِ رَسُولِ اللَّهِ وَرَيْحَانَتِهِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى التِّسْعَةِ الْمَعْصُومِينَ مِنْ

ذُرِّيَّهُ أَخِيكَ الْحُسْنَى وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى شَاهِدِكُمْ وَعَلَى دُكُورِكُمْ وَعَلَى أَنَاشِكُمْ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَعَادِنِ حِكْمَهِ اللَّهِ، وَمَوْضِعِ سِرِّ اللَّهِ وَذُرِّيَّهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ الْبَوْهِ، مَهْبِطِ الْوَحْىِ وَمَنْ نَطَقَ بِمِدْجَهُمُ التَّنْزِيلُ وَكَانَتْ بُيُوتُهُمْ مَهْبِطَ جَبْرِيلَ وَمَهْبِطَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، السَّلَامُ عَلَى آلِ طَهِ وَيَاسِيَّنَ وَذُرِّيَّهِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَبَابِ الْحِطَّةِ الَّذِي مَنْ دَخَلَهُ كَانَ مِنَ الْأَمِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْمُطَهَّرِينَ مِنَ الْعَيْبِ وَالْمُنَزَّهِينَ عَنِ الرَّيْبِ، السَّلَامُ عَلَى شَجَرِهِ التُّبَوَّهِ وَمَوْضِعِ الرِّسَالَهِ وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَمَعْدِنِ الْوَحْىِ وَالتَّنْزِيلِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، يَا فَيَّاتِنَا كُنَّا مَعَكُمْ فَنَفُوزُ فَوْزاً عَظِيْماً، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا سَادَاتِي وَمَوَالَيَ جَمِيعاً وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ.

زيارة سوم أم كلثوم عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام على سيد النبئين محمد بن عبد الله، السلام على أمير المؤمنين المؤله في بيته الله، السلام على فاطمه الزهراء بنت اشرف انباء الله، السلام على الحسن والحسين سيدى شباب اهل الجن وولي الله، السلام على الائمه الراشدين المصطفين الاخيار ورحمة الله، السلام عليه يك يا بنت سيد الوصيهين، وامام المتقين، السلام عليك يا بنت ولی الله، السلام عليك يا اخت ولی الله، السلام عليه يك يا عمها ولی الله، السلام عليه يك يا أم كلثوم بنت أمير المؤمنين ورحمة الله وبر كاته، السلام عليك أيتها السيدة الجليله، السلام عليك أيتها الفاضله الرشيدة، السلام عليك أيتها العالمه العامله، السلام عليك أيتها الرضايه المرضايه، السلام عليك أيتها الحليمه الكريمه، السلام عليك عرف الله بيننا وبيتكم في الجن، وحشرنا في زمرتكم، وستقانا بكأس جددكم من يد علي بن أبي طالب صيلوات الله عليهما، أسئل الله أن يرينا فيكم السرور والفرج، وأن يجمعنا وإياكم في زمرة حمدكم محمد صلى الله عليه وآله، وأن لا

يَسِّئُ لِبَنَا مَعْرِفَتَكُمْ، إِنَّهُ وَلِيٌّ قَدِيرٌ. أَتَقْرَبُ إِلَى اللَّهِ بِجُنْكِمْ، وَالْبَرَآءَةِ مِنْ أَعْدَآئِكُمْ، وَالْتَّسْلِيمُ إِلَى اللَّهِ رَاضِيًّا بِهِ غَيْرِ مُنْكِرٍ وَلَا مُسْتَكِبِّرٍ، وَعَلَى يَقِينٍ مَا أَتَى بِهِ مُحَمَّدٌ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَطْلُبُ بِذَلِكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي، اللَّهُمَّ وَرِضَاكَ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ، يَا سَيِّدَتِي يَا أَمَّ كُلُّ ثُومٍ إِشْفَعِي لَيْ فِي الْجَنَّةِ، فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَانًا عَظِيمًا وَشَفَاعَةً مَقْبُولَةً، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَخْتِمْ لِي بِالسَّعَادَةِ، فَلَا تَسْلُبْ مِنِّي مَا أَنَا فِيهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْكَاظِمِ. اللَّهُمَّ اسْتَحِبْ لَنَا، وَتَقْبِلْ بِكَرِمَتَكَ وَعِزَّتَكَ، وَرَحْمَتَكَ وَعَافِيَّتَكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا كَثِيرًا.

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای مکرمہ به جا آور و خداوند جل شانه را بخوان به آنچه خواهی.

زيارة وداع أم كلثوم عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَفْضَلِ الْأَنْبِيَا، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَكْرَمِ الْأَوْصَةِ يَا إِمَّا، أَسْتَوْدِعُكِ اللَّهُ وَأَسْتَرْعِيَكِ وَأَقْرِئُكِ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِرِيَارَهُ أُمٌّ كُلُّ ثُومٍ عَلَيْهَا سَلَامُ اللَّهِ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَوْدَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، فَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْسُنْرِنِي فِي زُمْرَتِهَا، وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، وَشَفَاعَهِ جِدُّهَا وَأَبِيهَا وَأَمْهَا وَأَخِيهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِهَا لَعْدِيَّكَ، اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْمَآخِرَهُ حَسَنَهُ وَقَنَا عِذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

فاطمه صغری دختر امام حسین «ع»

در منتهی الآمال نقل می کند: «هنگامی که حسن مثنی فرزند امام حسن مجتبی علیه السلام برای خواستگاری یکی از دختران امام حسین علیه السلام آمد، حضرت فرمود: «من فاطمه را برای تو بر میگزینم که به مادرم فاطمه دختر رسول خدا شباختش بیشتر باشد ...».

فاطمه همانند زینب در حوادث کربلا مأمن و پناهگاه اهل بیت بود و در بارگاه ابن زیاد و یزید خطبه های غراء خواند.

در هر حال مناسب است زائران محترم شام، در باب الصغير کنار قبر منسوب به فاطمه صغری به اميد ثواب و اجر اخروی، با خواندن فاتحه و زیارت، یادی از فداکاری های آن حضرت در احیای دین جدش رسول خدا نمایند.

زيارة اول فاطمه صغری دختر امام حسین علیه السلام

این زیارت را مرحوم علامه سید محسن امین قدس سره نقل می کند.(۸)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فاطِمَةَ سَيِّدِهِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ الْمُظْلُومِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَائِنٍ، لَعَنَ اللَّهِ أُمَّهَ ظَلَمْتُكُمْ وَلَعَنَ اللَّهِ أُمَّهَ

قَتَّلْتُكُمْ وَاسْتَحْلَّتْ مِنْكُمُ الْمَحَارِمَ وَانْتَهَكْتِ فِي قَتْلِكُمْ حُرْمَةُ الْإِسْلَامِ، فَيَا لَيْتَنَا كُنَّا مَعَكُمْ فَنَفُوزُ فَوْزًا عَظِيمًا.

وَبِهِ هَرْجَهُ خَوَاهِي دُعا كَنْ.

زيارة دوم فاطمه صغرى عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام على رسول الله وأمين الله محمد بن عبد الله ورحمة الله وبركاته، السلام على أمير المؤمنين وسيدي الوصيهين وأبي الأئمه الطاهرين أمير المغارب سيدنا ومولانا على بن أبي طالب ورحمة الله وبركاته، السلام على الحسن المسمى موم، السلام على الحسينين المظلوم ورحمة الله وبركاته، السلام عليك يا فاطمه بنت الحسين الشهيد المذبح عطشاناً والمقتول ظلماً وعدواناً السلام عليك يا بنت محمد المصي طفى السلام عليك يا بنت على المرضي السلام عليك يا بنت فاطمه الزهراء الإنسيه الحوراء ورحمة الله وبركاته، السلام عليك يا مظلومه، السلام عليك يا مسلوبه الرداء، السلام عليك يا مكسوفه الغطاء، السلام عليك يا يتيمه الحسينين المذبح في كربلاء، السلام عليك يا من لعبت النار في أذيلها حينما أحرقو العيام وانت ترکض بين شتملاً ويمنينا ت Nadin: يا جدآه! يا أمآه! يا فاطمه الزهراء، السلام عليك يا بنت الأبرار، السلام عليك يا بنت الأئمه الأطهار ورحمة الله وبركاته هنا أنا زائرك وقصد إلى مشهدك ومشتيرجرك وبأبيك وأجدادك الطيبين الطاهرين الأبرار المعصومين لتشفعى لي عند الله في غفران ذنبي وستر عيوبى وتضاعف حسناتى وقبول توبتى وغفران خطئتى وعفني من النار ودخول الجنه، فإنى

مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، عَلَى دِينِكُمْ أَمْوَاتٍ وَعَلَى دِينِكُمْ أَحْيَا وَأَبْعَثْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، اللَّهُمَّ اسْمِعْ نِدَائِي وَاقْبِلْ رَجَائِي يَا اللَّهُ وَاسْتَجِبْ لِي دُعَائِي وَلَا تَجْعَلْ آخِرَ الْعَيْبِ مِنْ زِيَارَتِي هَذِهِ وَارْزُقْنِي الْعُوْدَةَ ثُمَّ الْعُوْدَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْيِهِمْ مَشْكُورًا وَعَمَلِي بِهِمْ مَبْرُورًا وَذَنْبِي مَغْفُورًا وَزِيَارَتِي مَقْبُولَهُ أَصَالَهُ عَنِّي وَعَنِّي وَالِتَّدَى وَاهْلِي وَعِيَالِي وَأَوْلَادِي وَآخْوَتِي وَمَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ النِّيَابَهِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

زيارة سوم فاطمة صغرى عليها السلام

السلام على سيد النبئين محمد بن عبد الله، السلام على أمير المؤمنين المؤول في بيته الله، السلام على فاطمة الزهراء بنت أشرف أنبياء الله، السلام على الحسن والحسين سيد شباب أهل الجنّه ولبي الله، السلام على الأئمه الراشدين المصطفين الأخيار أمناء الله ورحمة الله، السلام عليك يا بنت أشرف الأولين والآخرين، السلام عليك يا بنت فاطمة الزهراء سيدة نساء العالمين، السلام عليك يا بنت خديجة الكبرى أم المؤمنين، السلام عليك يا بنت حجه الله، السلام عليك يا بنت ولبي الله، السلام عليك يا بنت ولبي الله، السلام عليك يا فاطمة الصغرى أخت علي الأكبر ورحمة الله وبركاته، السلام عليك أيتها السيدة الجليلة، السلام عليك أيتها الفاضلة لم الرشيدة، السلام عليك أيتها المظلومة المقهورة، السلام عليك أيتها العاملة العاملة، السلام عليك أيتها التقىة التقىة، السلام عليك أيتها الرضية المرضية، السلام عليك عرف الله بيتنا وبيتكم في الجنّه، وحضرنا في زمرةكم، وأوردنا حوض نبيكم، وسقانا بكأس جددكم من يد على بن أبي طالب صلوات الله عليكم، أسألك الله أن يرينا فيكم السرور والفرج، وأن يجمعنا وإياكم في زمرة حمدكم محمد صلى الله عليه وآله، وأن لا يسلينا معرفتكم، إنه ولني قدير. انقرب إلى الله بمحبكم، والبراءة من أعدائكم، والتسليم

إِلَى اللَّهِ رَأْهَ يَا بِهِ غَيْرُ مُنْكِرٍ وَلَا مُسْتَكِبٍ، وَعَلَى يَقِينٍ مَا أَتَى بِهِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، نَطْلُبُ بِذِلِكَ وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي، اللَّهُمَّ
وَرِضَاكَ وَالدَّارَ الْآخِرَةِ، يَا فاطِمَةَ الصُّغْرَى إِشْفَاعِي لِي فِي الْجَنَّةِ، فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَانًا عَظِيمًا وَشَفَاعَةً مَقْبُولَةً، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
أَنْ تَخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ، فَلَا تَشْبِلْ بِمِنْ مَا أَنَا فِيهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا، وَتَقْبِلْهُ مِنَّا بِكَرْمِكَ
وَعِزَّتِكَ، وَبِرِّحْمَتِكَ وَعَافِيتكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا.

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای آن مکرّمه به جای آور.

زيارة وداع حضرت فاطمه صغري عليها السلام

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَدِيجَةَ، اسْتَمُودُ عَكَ اللَّهَ
وَاسْتَرِعِيكَ وَاقْرُءُ عَلَيْكِ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخرَ الْعَهْدِ مِنِي لِزِيَارَةِ فاطِمَةَ الصُّغْرَى بِنْتِ سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَوْدَ ثُمَّ
الْعَوْدَ أَبْدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهَا، وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، وَشَفَاعَهُ جَدُّهَا وَأَبِيهَا وَأَخِيهَا بِرِّحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمِنْ لَهَا لَدَيْكَ، إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ بِرِّحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

عبدالله فرزند امام صادق «ع»

عبدالله فرزند امام جعفر صادق عليه السلام مادرش فاطمه دختر حسين بن علي بن الحسين بن علي طالب عليه السلام بوده است. شیخ مفید برای امام ششم ده فرزند ذکر می کند و می فرماید: مادر اسماعیل، عبدالله و ام فروه، فاطمه دختر حسين بن علي بن الحسين است.

قبو او کمی بالاتر از قبر فاطمه صغري و در سمت چپ آن قرار دارد که دارای گنبدی است کوچک به رنگ سبز و در داخل آن تابوتی چوبین با محفظه ای فلزی دیده می شود.

در بیشتر کتب معتبره، شرح حال عبدالله بن جعفر صادق بیان نشده و در برخی از کتاب ها مانند: ارشاد شیخ مفید، بحار الأنوار مجلسی و منتهی الآمال حاج شیخ عباس قمی، در احوال اولاد امام جعفر صادق، شرح حال مختصری از او آمده است، لیکن همان گونه که مشاهده شد، از او به نیکی یاد نکرده اند.

میمونه دختر امام حسن «ع» و حمیده دختر مسلم بن عقیل و اسماء بنت عمیس

مدفن این سه بانوی بزرگوار در یک مقبره، در باب الصغیر دمشق قرار دارد که در پشت مقبره سکینه و ام کلثوم و در سمت چپ قبر عبدالله فرزند امام صادق عليه السلام واقع شده است.

قبو اوّل از آن حمیده دختر مسلم بن عقیل، متوفای سال ۷۰ هجری، قبر دوم اسماء بنت عمیس همسر جعفر طیار و سرانجام همسر امیر المؤمنین علی عليه السلام متوفای سال ۶۵ هجری و قبر سوم از آن میمونه دختر امام حسن عليه السلام است.

پیامبر اسلام صلی الله علیه وآلہ درباره او فرمود: «اسماء از زنان بهشتی است». و امام صادق علیه السلام درباره اش فرمود: «نجابت فرزندش محمد از جانب او است».

اسماء به خاندان پیامبر علاقه و ارادت ویژه ای داشت و در واپسین روزهای عمر شریف حضرت زهرا علیها السلام پرستاری و مراقبت از

او را عهده دار بود، و پس از شهادتش در غسل دادن پیکر پاک آن بانوی بزرگوار علی علیه السلام را یاری می داد. و به همین مناسبت گوشه ای از وصایا و حوادث چند روز آخر عمر شریف حضرت زهرا علیها السلام از زبان او نقل شده است. و پس از شهادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام مراقبت از حسین و زینبین به عهده اسماء بود. رَحْمَهُ اللَّهِ عَلَيْهَا وَعَلَى جَمِيعِ
مُحِبِّي أَلِّي مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

زيارت حضرت حمیده دختر مسلم بن عقیل اسماء بنت عمیس و میمونه دختر امام حسن مجتبی علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَوْلَاتِي وَسَيِّدِتِي يَا حَمِيدَةَ بِنْتِ مُسْلِمٍ بْنِ عَقِيلٍ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَوْلَاتِي وَسَيِّدِتِي يَا أَسْمَاءَ بِنْتَ عَمِيْسٍ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَيْمُونَةَ بِنْتَ الْأَمَامِ الْحَسَنِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى الطَّاهِرَاتِ الْأَنْسَابِ الشَّرِيفَاتِ الْأَحْسَابِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى الْمُطَهَّرِينَ مِنَ الْغَيْبِ وَالْمُتَزَّهِّئِينَ عَنِ الرَّيْبِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، أَشْهَدُ أَنَّكُمْ صَبَرْتُمْ وَنَلْتُمْ جَزَاءَ الصَّابِرِينَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى شَاهِدِكُمْ وَعَلَى غَائِبِكُمْ وَعَلَى ذُكْورِكُمْ وَأَنَا ثِكْرُكُمْ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى شَجَرَهُ التُّبَّوَهِ وَمَوْضِعِ الرِّسَالَهِ وَمُخْتَلِفِ الْمَلَائِكَهِ وَمَهْبِطِ الْوَحْيِ وَالثَّنَرِيلِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى آلِ طَهِ وَيَاسِينَ وَذُرِّيَّهِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى أَسْمَاءَ وَحَمِيدَهِ وَمَيْمُونَهَ بِنْتِ إِمَامِنَا الْحَسَنِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَى أَرْوَاحِكُمُ الطَّاهِرِهِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ. اللَّهُمَّ بِلَغَ سَيِّدِنَا لَهُمْ وَلَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ لِزِيَارَتِكُمْ بَلِ ارْزُقْنِي الْعُوْدَهُ ثُمَّ الْعُوْدَهُ يَا اللَّهُ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَيِّدِنَا مَشْكُورًا وَذَبِّنَا مَغْفُورًا وَمُوالَاتَنَا بِهِمْ حَمِيدَهُ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِنَا وَلِأَهْلِنَا وَعِيَالِنَا وَأَوْلَادِنَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ.

بِلَالْ حَبْشِيُّ، مَؤْذِنُ رَسُولِ خَدْ‏ا «صَ»

بِلَالْ بْنُ رَبَاحٍ، مَؤْذِنُ پَيَامِبِرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، مَادِرِشُ جُمَائِهِ يَا حَمَامِهِ وَكَيْهِ اشْ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ وَأَبُو عُمَرَ، از سَابِقِینَ در اسلام است. در اوائل بعثت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، بِلَالْ جَوَانِي لاغر اندام، قد بلند و از بردگان سیاه پوست بود که از حبسه خریداری شد و به خدمت امیه بن خلف درآمد. امیه که از سران قریش بود در سنگدلی و دشمنی با اسلام میان قریش شهرت داشت. او با تمام نیرو در کوییدن اسلام و محو آثار توحید می کوشید و با وضع بسیار خشن، بِلَالْ را شکنجه می داد.

گویند که بِلَالْ به جای «شین» «سین» می گفت و پیامبر گرامی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ در جواب اعتراض کسانی که می گفتد: چرا بِلَالْ را برای این کار مأمور کرده است؟ پاسخ می داد: «اعمال و رفتار پاک و شایسته اش، این کمبود قرائت وی را جبران می کند».

از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمود: «خدا رحمت کند بِلَالْ را که ما اهل بیت را دوست می داشت و او بنده صالح بود». پس از رحلت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِلَالْ دیگر اذان نگفت و بر بیعت خود با علی علیه السلام در روز غدیر باقی ماند.

این امر نارضایتی و فشار دستگاه خلافت را به دنبال داشت و به او گفته شد: «نباید در مدینه بمانی» از این رو بِلَالْ را شام را در پیش گرفت و کار دشوار مرزبانی را پذیرفت.

سرانجام بِلَالْ طبق روایت مشهور در سال ۲۰ هجری قمری در سن ۶۳ سالگی در شام چشم از جهان فرو بست^(۹) و در باب الصغیر دمشق به

خاک سپرده شد (رحمه الله عليه).

زيارة اول حضرت بلال جبشي، مؤذن رسول خدا «ص»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليك يا سيدنا بلال الحبيسي، السلام عليك يا صاحب رسول الله، السلام عليك يا صاحب حبيب الله، السلام عليك يا صاحب المضي طفى السلام عليك يا مؤذن رسول الله، السلام عليك يا من قال في حقه رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «أنفق بلا ولا تخشى من ذي العرش إفلا» رضي الله عنك وأرضاك أحسن الرضا وجعل الجنة متن لك ومائتك ومحلك وما أواك، أفض الله تعالى علينا من بر كاتك وبركات علومك في الدنيا والآخرة، السلام عليك ورحمة الله وبركاته.

اللهم اقض حوانينا، ويسر أمورنا، واسرخ صدورنا، وتقبل زيارتنا وآمن خوفنا، واستر عيوبنا، واغفر ذنبنا، واكتشف كروتنا، واحتمن يا الله بالصالحات أعمالنا، ورددنا إلى أهلينا وأولادنا سالمين غانمين مسرورين فرحين، واجعلنا من عبادك الصالحين الذين لا خوف عليهم ولا هم يحزنون، برحمتك يا أرحم الراحمين آمين آمين يا رب العالمين.

زيارة دوم براي بلال جبشي رضي الله عنه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليك يا صاحب رسول الله صلى الله عليه وآله وسلام ومؤذنه، السلام عليك يا خيرة الصالحين، السلام عليك يا من كانت سينه عند الله شيئاً، أشهد أنك آمنت برسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، ووالقيت أهل بيته عليهم السلام، وتصحت له ولهم في السير والعن ومضيت على منهاج رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لم تغير ولم تبدل، فرفع الله في الآخرة درجتك وأعلى مقاميك وحشرتك الله مع محمد وآله الطاهرين صلوات الله عليهم أجمعين في أعلى عيلين وحشرنا الله معكم ولا جعله الله آخر العهد مني لزيارتكم والسلام عليك ورحمة الله وبركاته.

عبدالله بن جعفر طيار

عبدالله فرزند جعفر بن أبي طالب همسر حضرت زینب کبری علیها السلام در جود و بخشش معروف بود و به برکت دعای پیامبر گرامی صلی الله علیه وآلہ چیزی نخرید که در آن سود نکند. او مال فراوانی به دست آورد و همه را در راه پروردگارش بخشید.

پدرش جعفر بن أبي طالب (که بعدها به جعفر «طیار» و جعفر «ذو الجنائن» ملقب گردید) به دستور پیامبر با گروهی از مسلمانان که تحت شکنجه و آزار کفار بودند به حبسه مهاجرت کرد؛ این مهاجرت در سال هفتم بعثت اتفاق افتاد، و سرپرستی مهاجران با عموزاده پیامبر، جعفر بود. در این سفر تعدادی از زنان مسلمان با همسرانش همراهی کردند که یکی از آنان اسماء بنت عمیس همسر جعفر بن أبي طالب و مادر عبدالله بود و عبدالله اولین نوزاد مسلمانی بود که در حبسه به دنیا

آمد.

عبدالله همواره مدافع حريم ولايت بود و در صحنه های مختلف سیاسی و نظامی، در کنار امیرمؤمنان علیه السلام و پس از آن حضرت، در کنار

امام حسن و امام حسین علیهم السلام قرار داشت. هنگام تبعید ابوذر به ریشه گرچه بدرقه ابوذر ممنوع بود ولی او با حسین و عقیل و عمار یاسر به همراه امیرالمؤمنین علی علیه السلام در بدرقه ابوذر شرکت جست. وی از روایان حدیث غدیر است. به هنگام صلح و جنگ، طرف مشورت با علی و حسین بود، چنان که در جنگ صفين فرماندهی سپاهی از سپاهیان امیرالمؤمنین را به عهده گرفت و در جبهه مقدم با رشادت تمام می‌جنگید و نیز یکی از شهود حکمیت از طرف علی علیه السلام بود.

عبدالله در مراسم تغسیل و تکفین علی علیه السلام که شبانه به دور از آگاهی مردم صورت گرفت، حضور داشت. این ها همه، نشانگر آن است که وی تا چه حد به خاندان علی علیه السلام نزدیک و محروم اسرار بوده است.

در سال ۶۰ هجری هنگام حرکت امام حسین علیه السلام از مدینه، نه تنها موافقت کرد که همسرش زینب کبری همراه برادر مسافرت کند بلکه دو فرزند خود به نام های عون و محمد را همراه حضرت فرستاد و توصیه کرد که از امام جدا نشوند و همراه او جهاد کنند.

وقتی خبر شهادت دو فرزند عبدالله به مدینه رسید و مردم جهت تسلیت به دیدن او می‌رفتند در جواب یکی از غلامان خود که حرف نا مربوطی زد، گفت: به خدا سوگند اگر در رکاب امام حسین حاضر بودم دوست داشتم از او جدا نشوم تا کشته شوم، به خدا سوگند که من فرزندان خود را به میل و اراده خود از دست دادم و مصیبت آن‌ها برای من سهل است؛ زیرا آنان در کنار برادر و پسر عمویم ایستادگی و جانفشنانی کرده

و با او کشته شدند. سپس افروز: اگر خودم حسین را یاری نکردم، فرزندانم از او حمایت کردند.

گویند: علت حضور نداشت عبد‌الله در کربلا آن بود که چشمان وی در آن زمان بینایی نداشت.

بنابراین قبری که در قبرستان باب الصغیر دمشق در کنار بلال جبshi، منسوب به عبد‌الله بن جعفر است، ظاهراً سند تاریخی ندارد. اگرچه زائران محترم در صورت تمایل می‌توانند به قصد رجاء مطلوبیت و به یاد فداکاری های آن بزرگوار، با قرائت فاتحه و خواندن زیارت، یاد او را زنده نگهدازند.

زيارة عبد الله فرزند جعفر طيار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَنَا عَبْدَاللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَمِّ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَمِّ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَمِّ الْمُضْطَفِي السَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ عَمِّ الْمُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى مَنْ حَوْلَكَ مِنَ السَّعَدَاءِ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ وَأَرْضَاكَ أَخْسَنَ الرِّضا وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكَ وَمَسْكَنَكَ وَمَحَلَّكَ وَمَأْوَاكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِ النَّبِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ، إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، اللَّهُمَّ بِحُرْمَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، إِسْمَاعِيلَ دُعَاشَا وَتَقَبَّلْ زِيَارَتَنا وَآمِنْ خَوْفَنَا وَاغْفِرْلَنا ذُنُوبَنَا ذُنُوبَنَا آمِينَ.

فضّه

«فضّه نوبیه» را دختر یکی از شاهان حبشه شمرده اند و برخی اورا دختر پادشاه هند دانسته اند، که پیامبر صلی الله عليه وآلہ وی را پس از ازدواج حضرت زهراء علیها السلام با حضرت علی علیها السلام جهت کمک در کارهای خانه به دخترش بخشید.

فضّه زنی مؤمن، پاکدامن و آشنا با معارف قرآن بود که بیست سال سخنی جز کلمات قرآن از وی شنیده نشد. او سال ها به حضرت فاطمه علیها السلام خدمت کرد و به جهت اخلاصش در انجام وظیفه، امیر مؤمنان علی علیها السلام درباره اش فرمود: «اللَّهُمَّ بارِكْ لَنَا فِي فَضْتَنَا؛ بِپُرُورِدَگَارِ! فَضَّهْ مَا رَأَى بَرْ مَا مَبَارِكْ گَرْدان».

این بانوی بزرگوار، عابد، زاهد، عالم و تربیت یافته در خانه فاطمه علیها السلام، مطابق نقل مفسران در ایشار اهل بیت عصمت و طهارت و دادن غذای خود به مسکین و یتیم و اسیر شرکت داشت و آیه شریفه «وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ ...» (۱۰) شامل حال او نیز می شود.

فضّه را «مستجاب الدعوه» نامیده اند؛ زیرا

گفته اند که رسول خداصلی الله علیه وآلہ دعایی را به فضّه یاد داد که در مشکلات با آن دعا به پروردگار متول می شد و دعا او به اجابت می رسید.

پس از رحلت حضرت زهراء علیها السلام فضّه در خدمت امام حسن و امام حسین علیهم السلام و نیز زینب کبری علیها السلام بود و شریک اندوه و شادی آنان به شمار می رفت.

فضّه در جریان کربلا با کاروان امام حسین علیه السلام به کربلا آمد و در کنار حضرت زینب، همراه قافله اسرا به کوفه و شام رفت و سپس به مدینه باز گشت، و در سفر دوم حضرت زینب به شام نیز در خدمت آن حضرت بود و پس از رحلت حضرت زینب در شام اقامت گزید تا از دنیا رفت و در باب الصغیر مدفون گشت. قبر وی کمی بالاتر از قبر عبدالله فرزند امام جعفر صادق علیه السلام و حدود یکصد متری سمت چپ آن می باشد «رضوان الله علیها».

زيارت فضّه خادمه حضرت فاطمه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا سَيِّدَتِي وَمَوْلَاتِي يَا فِضَّهِ يَا أَمَةَ فَاطِمَةِ الزَّهْرَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مُرِيَّةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَينِ مِنْ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْفَاضِلَةُ لَهُ الرَّشِيدَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْعَالِمَةُ الْعَالِمَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الرَّضِيَّةُ لِهُ الْمَرْضَى يَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيْتُهَا الْحَلِيلَةُ الْكَرِيمَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكِ عَرَفَ اللَّهُ يَعْلَمُنَا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنَا فِي زُمْرَتُكُمْ، وَسَيَقَانًا بِكَاسٍ حَيْدَكُمْ مِنْ يَدِ عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى فَاطِمَةِ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى النِّسَاءِ الْمَسِيَّاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى نِسَاءِ الْأَئِمَّةِ الظَّاهِرِيَّنَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَبِرَحْمَةِ السُّورَةِ الْمُبَارَكَةِ الْفَاتِحَةِ.

مسجد جامع دمشق

یکی از بنای‌های تاریخی و دیدنی شام، «مسجد اموی» است. این مسجد در چهار هزار سال پیش معبد بت پرستان بوده است و سپس با گسترش مسیحیت به کلیسا تبدیل شد که به نام «قدیس یوحنا» یا «ماری یوحنا» می خواندند.

پس از فتح شام با پیمان صلح و توافق میان مسیحیان و خالد بن ولید، فرمانده لشکر مسلمانان، قسمتی از آن به مسجد تبدیل شد و قسمت دیگری به صورت کلیسا باقی ماند، تا این که ولید بن عبدالملک مروان به سال ۸۷ یا ۸۸ تمام آن را به صورت مسجد درآورد و خراج هفت سال کشور را در آن خرج کرد.

درباره عظمت و زیبایی فوق العاده و دقّت در معماری جامع دمشق و حوادث تاریخی که در آن اتفاق افتاده است، سخن‌ها گفته اند و کتاب‌های تاریخ در این باره مطالب زیادی نوشته اند، لیکن ما در مقام بیان آن نیستیم، بلکه تنها اشاره ای داریم به مکان‌های زیارتی آن:

برخى گفته اند قبر حضرت هود نبی و مقام حضرت خضر علیهمما

السلام؛ یعنی محلی که حضرت در آن نماز می خواند و مکان نزول حضرت عیسیٰ علیه السلام در این مسجد است. و همچنین محل دفن سر مطهر حضرت یحییٰ پیامبر علیه السلام در داخل مسجد زیر ستونی به نام «سکاکه» می باشد. حضرت یحییٰ به دست زناکار جباری از شاهان بنی اسرائیل شهید شد و بدن مطهرش در محلی به نام زبدانی در اطراف دمشق دفن گردید و سر مقدس او در داخل مسجد اموی به خاک سپرده شد. بسیار بجا است که با خواندن زیارت پیامبران که در همین کتاب آمده است یادی از حضرت یحییٰ علیه السلام و دیگر پیامبران گذشته بشود.

آثار بعد از اسلام

منبری در داخل مسجد وجود دارد که معروف است حضرت سجاد علیه السلام خطبه معروف خود را در زمان بیزید بر فراز منبری که قبلًا در محل آن قرار داشته ایراد نموده است.

همچنین در قسمت دیگری از مسجد گنبد کوچکی است روی چهار ستون که به «مقام امام زین العابدین» معروف است و گویا حضرت در آنجا استراحت می کرده و نماز می گزارده است.

در کنار منبر یاد شده در قسمت شرقی مسجد «مقام رأس الحسين» قرار گرفته است که زیارتگاه عاشقان امام حسین علیه السلام می باشد، و اینک شرح کوتاهی از آن مقام:

مقام رأس الحسين

در قسمت شرقی مسجد جامع اموی دمشق، اتاق کوچکی است که به آن مقام «رأس الحسين» گویند. به همین مناسبت یادی از محل دفن سر مطهر و مقدس امام حسین علیه السلام می کنیم و برای تحقیق پیرامون این موضوع خوانندگان را به کتاب های مفصل ارجاع می دهیم.

مرحوم علامه سید محسن امین در کتاب «اعیان الشیعه» (ج ۱، ص ۶۲۶) می نویسد: درباره محل دفن سر حضرت سید الشهداء علیه السلام نظرهای مختلفی است که ما در کتاب «لواجع الاشجان» ذکر کرده ایم و سپس به طور مشروح و گسترده، هفت قول از شیعه و اهل سنت نقل می کند که اینک خلاصه ای از آن را می آوریم؛

۱ - سر مطهر حضرت در نجف اشرف، سمت سر مبارک حضرت امیر المؤمنین علیه السلام دفن شده است.

۲ - سر مطهر به بدن حضرت در کربلا ملحق گردیده است.

۳ - بیرون کوفه نزدیک قبر حضرت علی علیه السلام دفن شده است.

۴ - در مدینه منوره، نزد قبر مادرش فاطمه علیها السلام مدفون است.

۵ - در داخل باب الفرادیس دمشق به خاکش سپرده اند.

۶ - در مسجد شهرِ معروف رَقَه در کنار فرات

دفن است.

۷ - خلفای فاطمی ابتدا از باب الفرادیس به عسقلان و سپس از آنجا به قاهره مصر در محلی که به رأس الحسین معروف است منتقل کرده و به خاک سپرده اند.

و در آخر می فرماید: چهار قول آخر تنها از روایات و اقوال اهل سنت می باشد.

مرحوم علامه مجلسی در جلد ۴۵ بحارالأنوار صفحه ۱۴۵ می نویسد: مشهور در میان علمای شیعه آن است که علی بن الحسین علیه السلام سر حضرت را به کربلا برگرداند و کنار بدن مطهر امام علیه السلام دفن کرد. اخبار زیادی هم وارد شده که سر مطهر امام حسین علیه السلام در نجف پهلوی قبر امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است.

بنابر آنچه گفته شد، از جهت تاریخی مشخص نیست که سر مطهر امام حسین علیه السلام در دمشق، در محلی که معروف به رأس الحسین است، دفن شده باشد، بلکه نظر علمای شیعه خلاف آن است، لیکن برخی از مورخان چنین نگاشته اند که: به فرمان یزید سر مطهر امام حسین علیه السلام با سرهای دیگر شهدا، سه روز بر بالای باب القصر آویزان بود و پس از آن مدت، سر مبارک امام را پایین آورده چند روزی در گوشہ مسجد در اتفاقی قرار دادند که بعدها در آنجا بقیه ای جهت یادبود این حادثه غم انگیز ساختند و «رأس الحسین» نام نهادند.

اگر این حرف آخر درست باشد، بسیار مناسب است در کنار این مکان با خواندن زیارت امام حسین علیه السلام؛ مانند زیارت وارث یا هر زیارت دیگر یادی از مقام شامخ امام حسین علیه السلام بشود.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ، وَبَثْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَأَصْحَابِ الْحُسَيْنِ، الَّذِينَ بَذَلُوا مُهَاجِهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

حجر بن عدى و يارانش

حجر بن عدى کندی،

از اصحاب رسول خدا صلی الله علیه وآلہ و شیعیان خاصّ امیرالمؤمنین علیه السلام و از فضلای صحابه و مستجاب الدعوه بود و با کمی سنّش از بزرگان اصحاب به شمار می رفت.

گویند در شبانه روز هزار رکعت نماز می گزارد و در زهد و کثرت عبادت در میان عرب شهره بود.

حجر بن عدی سلحشوری دلیر و مسلمانی شجاع بود که در جنگ‌ها شرکت فعال داشت.

در فتح شام از سریازان فاتحی است که مَرْجَ عذراء را فتح کرد و نیز در جنگ قادسیه و فتح مدائن، گذشتن او از رودخانه دجله و جرأت دادن به لشکر اسلام، از نقاط برجسته تاریخ است.

حجر در دوران خلافت و حکومت ظاهری علی علیه السلام از یاران مخلص آن حضرت بود و در هر سه جنگ (جمل، صفين و نهروان) که در زمان خلافت حضرت پیش آمد شرکت کرد. در جنگ صفين از جانب علی علیه السلام فرماندهی قبیله کُنْدَه و در جنگ نهروان فرماندهی جناح چپ سپاه را بر عهده داشت.

حجر در زمان معاویه همواره چون دُرّ در میان شیعیان علی علیه السلام درخشش داشت و از اعتبار خاصّی برخوردار بود. او تکیه گاهی امین برای شیعیان ناراضی در مقابل حکومت فاسد بنی امية به شمار می رفت. تعرّض او به معاویه و مغیره بن شعبه، والی فاسق وی در کوفه، پیوسته خطرساز بود.

آن گاه که مغیره بالای منبر در مسجد کوفه ناجوانمردانه به امیرمؤمنان علی علیه السلام دشنام می داد، حجر بن عدی با شهامت و شجاعت تمام به اعتراض برخاست.

در سال ۵۰ هجری که با مرگ مغیره بن شعبه، معاویه زیاد بن ابیه، برادر خوانده بدنام و سفاک خود را، که حاکم بصره بود، با حفظ سمت،

به حکمرانی کوفه منصوب کرد، او نیز مانند مغیره بالای منبر ماجرای قتل عثمان را پیش کشید و به علی علیه السلام بدگویی کرد و بی درنگ با اعتراض حجر مواجه شد، زیاد ابتدا حُجر را احضار کرد و سعی نمود به وسیله مصلحان و متمايلان به شیعه، با تطمیع و تهدید او را آرام سازد و حتی عضویت در شورای حکومتی کوفه را به وی پیشنهاد کرد، ولی حجر که اهل سازش نبود همواره بر روی آرمان های تشیع و دفاع از علی علیه السلام و فرزندانش استوار ایستاد.

سرانجام زیاد با دسیسه و پرونده سازی حجر و چند تن از یاران سرسخت او را دستگیر کرد و همراه با پرونده اتهامات بی اساس و شهادت های جعلی و دروغین به شام نزد معاویه فرستاد.

سپس ۷ نفر از یاران حجر با وساطت بزرگان قوم خود رهایی یافتند و به بقیه گفته شد که اگر می خواهند نجات پیدا کنند، باید در ملاعام علی علیه السلام را دشنام دهند! در این هنگام حجر پیشگویی علی علیه السلام را به یاد آورد که به وی فرمود: حجر چه خواهی کرد اگر تو را زیر شکنجه قرار دهند و مجبورت کنند که به من بدگویی کنی؟! حجر عرض کرد: اگر مرا چنین در فشار گذاشتند چه کنم؟! علی علیه السلام فرمود: به من بدگویی کن ولی از من تبری مجوى؛ زیرا من پیرو آئین حق هستم. حجر با این که از طرف امیر المؤمنین علیه السلام اجازه بدگویی را داشت ولی او و یارانش مرگ با شرافت در راه هدف را بر زندگی ذلت بار ترجیح دادند و در جواب مأمور معاویه گفتند: به خدا سوگند ضربه های شمشیر از آنچه

ما را بدان می خوانید شیرین تر، و لقای پروردگار و دیدار رسول خداصلی الله علیه وآلہ و وصی او علیه السلام بر ما از داخل شدن در آتش گواراتر است.

وقتی نوبت شهادت به حجر بن عدی رسید، از دژخیم مهلت خواست تا دو رکعت نماز بگزارد. او موافقت کرد و حجر به نماز ایستاد و نماز را قادری طول داد.

پرسیدند: آیا از ترس مرگ نماز را طول دادی؟ گفت: «به خدا سوگند در مدت عمرم، هر وقت وضو گرفته ام دو رکعت نماز خوانده ام و هرگز نمازم به این کوتاهی نبوده است و این بدان جهت بود که شما خیال نکنید من از مرگ می ترسم!»

آن گاه سر به سوی آسمان گرفت و گفت: پروردگار! شَكوه ستمگران را به درگاه تو می کنم، کوفیان بر ضد ما شهادت دروغ دادند و شامیان ما را می کشند، اگر مرا در اینجا بکشند نخستین مجاهد اسلامی خواهم بود که در اینجا خونش ریخته می شود، من نخستین کسی بودم که پرچم اسلام را در این سرزمین به اهتزاز در آورده ام. سپس فرمود: بعد از مرگ من زنجیر از دست و پایم باز نکنید و خون پیکرم را نشویید؛ زیرا می خواهم در قیامت با همین وضع با معاویه رو به رو شوم.

طبق نقل کتاب «الإستیعاب»، حجر بن عدی در شعبان سال ۵۱ ه. و بنا به نقل مسعودی در سال ۵۳ ه. به شهادت رسید و مزار شریفش در ۳۶ کیلومتری شرق دمشق در «مرج عِدراء» واقع است که به زبان محلی «عدراء» می گویند. افرادی که با حجر بن عدی به شهادت رسیدند عبارتند از:

۱ - شریک بن شداد حضرمی ۲ - صیفی بن شبیل

شیبانی ۳ - قبیصه بن صبیعه عیسی ۴ - محرز بن شهاب فهری ۵ - کدّام بن حیان ۶ - عبدالرحمان بن حسان.

لازم به یادآوری است که بدن مطهر ۵ تن از آنان همراه بدن مطهر حجر بن عدی در مرج عذراء به خاک سپرده شده و نفر ششم «عبدالرحمان بن حسان» چون شرط کرد که تنها در حضور معاویه حاضر است به علی علیه السلام ناسزا گوید و هنگامی که مقابله معاویه قرار گرفت به ستایش از علی علیه السلام پرداخت، و معاویه را لعن کرد و دشنام داد، معاویه به شدت خشمگین شد و دستور داد زیاد بن ابیه او را به فجیع ترین وضع به قتل رساند، بنابراین او را نزد زیاد بردند و وی نیز او را زنده به گور کرد.

شهادت مظلومانه حجر و یارانش در قلوب مسلمانان بزرگ آمد و معاویه را بر این عمل سرزنش و توبیخ بسیار کردند. وقتی معاویه بر عایشه وارد شد، عایشه ضمن اعتراض گفت: «شنیده ام از رسول خداصلی الله علیه وآلہ که فرمود: کشته خواهند شد بعد از من به عذراء کسانی که غصب خواهد کرد حق تعالی و اهل آسمان برای ایشان».

رحمت و رضوان پروردگار بر حجر بن عدی و یاران باوفای او باد.

زيارت حجر بن عدی و یارانش

زيارت مناسب اين مقام به نقل از مرحوم سيد محسن امين در مفتاح الجنات:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الشُّهَدَاءُ الصَّابِرُونَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْأَقْيَاءُ الصَّالِحُونَ، صَبَرْتُمْ عَلَى عَظِيمِ الْبَلَاءِ حَتَّى قُتِلْتُمْ فِي حُبِّ سَيِّدِ الْأُوْصِيَاءِ، وَفُرِتْتُمْ بِالدَّرَجَاتِ الْعُلَى مَعَ الْأُنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالشَّهَدَاءِ وَالصِّدِيقِينَ فَمَا أَعْظَمَ مَقَامَكُمْ وَأَجَلَّ رُتبَتُكُمْ، صَبَرْتُمْ عَلَى حَدِّ السُّبُوفِ وَشُرُبِ الْحُنُوفِ، وَلَمْ تَبْرُؤُوا مِنْ أَبْنِ عَمِّ رَسُولِ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَلَا ضَعْفُتُمْ وَلَا وَهْنَتُمْ، وَآتَرْتُمُ الدَّارَ الْبَاقِيَةَ عَلَى الدَّارِ الْفَانِيَةِ حَتَّىٰ قُتِلْتُمْ صَبَرًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَنُصْرَهُ ابْنَ عَمٍ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، صَابِرِينَ مُحْتَسِبِينَ غَيْرَ نَاكِلِينَ وَلَا خَائِفِينَ، فَلَعْنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكُمْ وَظَلَمَكُمْ وَآشَىٰ تَحَلَّ مِنْكُمُ الْمَحَارِمَ وَضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، وَأَنْصَارَ الإِسْلَامِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عَقْبَىٰ الدَّارِ رَزَقَنَا اللَّهُ مُرَاقِعَكُمْ مَعَ الْأَبْرَارِ فِي جَوَارِ النَّبِيِّ الْمُخْتَارِ مَعَ الْأَئِمَّهِ الْأَطْهَارِ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

اویس قرنی

اویس از حواریین و شیعیان مخلص و فداکار امیرالمؤمنین علی علیه السلام بود که به زهد و تقوا شهرت داشت. نقل شده که پیامبر خداصلی الله علیه وآلہ به اصحاب خود فرمود: «بشارت باد شما را به مردی از امّت من که او را اویس گویند، همانا او مانند ریبعه و مضر را شفاعت می کند و از برترین تابعین است».

گویند اویس برخی از شب ها را با یک رکوع و برخی دیگر را با یک سجود به صبح می آورد.

در روایت است که رسول خداصلی الله علیه وآلہ فرمود: «بوی بهشت از جانب قرن می وزد، چقدر مشتاق دیدار تو هستم ای اویس قرنی، هر که او را ملاقات کرد از جانب من به او سلام برساند».

آمده است که اویس شتر بانی می کرد و از اجرت آن مادرش را نفقه می داد. زمانی از مادر اجازه گرفت که به مدینه رود و به زیارت پیامبر مشرف شود، مادرش گفت اجازه می دهم به شرط آن که بیشتر از نیم روز

توقف نکنی، اویس به مدینه سفر کرد و چون به خانه پیامبر آمد، حضرت در خانه نبود، ناچار اویس پیامبر اسلام را ندیده به یمن بازگشت. رسول الله چون به خانه بازگشت، فرمود: این نور کیست که در اینجا می نگرم؟! گفتند: شتر بانی که اویس نام داشت در این سرای آمد و باز شتافت، حضرت فرمود: او در خانه ما این نور را به هدیه گذاشت و برفت، «إِنَّ لَآشْقَ رُوحَ الرَّحْمَنِ مِنْ طَرْفِ الْيَمَنِ»؛ (من از طرف یمن نفس الرحمن را استشمام می کنم).

اویس در صفین با امیرالمؤمنین علی علیه السلام بیعت کرد و در خدمت آن حضرت جنگید تا شهید شد و مزار شریفش در نزدیکی مرقد عمار یاسر در منطقه صفین قرار دارد. رحمت و رضوان خدا بر او مبارک باد.

زيارة حضرت أُويس القرني

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليك يا ناصحة الإسلام، السلام عليك يا مطیع ولی الله، السلام عليك أيها الصابر المجاهد والمُقاتل الزاهد، السلام على من بايع عالیاً أمیر المؤمنین وفدى بنفسه سید الوصیین وجاهد فی سبیل الله حتى استشهد صابراً محتسباً، فقد قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «سيقتل اویس القرنی بأرض صفين في ركب خلیفتی أمیر المؤمنین»، السلام عليك يا شهید الولاء، السلام على من خصه رسول الله بالمدح والثناء، فقال رسول الله صلی الله علیه وآلہ وسلم في حقيقة: «اویس راهب هذه الأمة»، السلام عليك يا قتيل الأعداء والصابر على البلاء فجزاك الله عن الإسلام أحسن الجزاء، وقال رسول الله صلی الله علیه وآلہ وسلم في حقيقة: «يدخل الجنة بشفاعته مثل ربیعة ومضر»، وقال رسول الله صلی الله علیه وآلہ وسلم: «واشوفاه إلينك يا اویس القرنی»، إلا فمی لقمه

فَلَيْقِرْهُ مِنِّي السَّلَامُ، أَوْيُسْ خَيْرُ التَّابِعِينَ»، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَبْسَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ فِي أَرْضِ صِهِيفَنَ افْصَلَ حُلْيَهِ وَوَسَامَ، فَتَصَدَّمَ لَأِسَا لِبَاسَ سَيِّدِ الْأَنَامِ فَقَاتَ الْأَعْيُدَاءِ اللَّشَامَ ثَابِتًا رَغْمَ الرِّمَاحِ وَالشَّهَامِ حَتَّى نَالَ شَهَادَةَ الْكِرَامِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَوْيُسْ الْفَرَنْيُ وَعَلَى صَاحِبِكَ عَمَّارَ بْنِ يَاسِرٍ، سَيِّدِي وَمَوْلَايَ، أَتَيْتُكَ زَآئِرًا، وَحاجَتِي لَكَ مُسْتَوْدِعًا، فَاسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَكَ بِالشَّهَادَهِ أَنْ يَحْسُرِنِي فِي مَرْتَبَتِكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ نَصَيَّهْتَ وَجَاهَدْتَ حَتَّى اسْتُشْهِدْتَ فِي لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفْوَزَ فَوْزاً عَظِيمًاً وَالسَّلَامُ عَلَى جَمِيعِ شُهَداءِ الْإِسْلَامِ وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ.

عمار یاسر

عمار بن یاسر العنسی از بزرگان صحابه رسول خدا صلی الله عليه وآلہ، از یاران برگزیده امیرالمؤمنین علیه السلام و از شکنجه دیدگان در راه خدا است. او حلیف بنی مخزوم و مکنی به ابی یقظان و از مهاجرین به حبشه و از نمازگزاران به دو قبله و حاضر شدگان در بدر و مشاهد دیگر است.

umar به همراه پدرش یاسر و مادرش سمیه و برادرش عبدالله در اوائل بعثت مسلمان شدند. و مشرکان قریش آنان را شکنجه های سخت کردند. پیامبر صلی الله عليه وآلہ بر ایشان می گذشت و تسلی می داد و امر به شکیبانی می کرد و می فرمود: «صبراً يا آل یاسر فیان موعِدُکُمُ الْجَنَّهُ».

کفار قریش پدر و مادر عمار را در مقابل دیدگان او به شهادت رساندند و سمیه اولین زن در اسلام است که شهید شد.
حضرت رسول صلی الله عليه وآلہ فرمود:

«اللَّهُمَّ لَا تَعذِّبْ أَحَدًا مِنْ آلِ یاسِرِ بِالنَّارِ؛ بِپُرُورِدَگَارِ! هیچیک از خاندان یاسر را در آتش مسوزان».

و نیز آن حضرت در حق یاسر فرمود:

«عَمَّارٌ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَمَّارٍ حَيْثُ كَانَ، عَمَّارٌ جَلْدُهُ بَيْنَ عَيْنَيْ وَأَنْفِي تَقْتُلُهُ الْفِئَهُ الْبَاغِيَهُ»؛ «umar با حق و

حق با عمار است ... گروه باغی و طغیانگر و متجاوز او را می کشند.

عمار در نهم صفر سال ۳۷ هجری در سن ۹۱ یا ۹۴ سالگی در صفين به شهادت رسید، امیر المؤمنین عليه السلام در آخرین لحظات عمر مبارک عمار بر بالين او آمد و سرش را به زانوی مبارك نهاده، فرمود: «... إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ هر که از وفات عمار دلتگ نشود او را از مسلمانی نصیب نباشد ... نه یک بار عمار را بهشت واجب شد بلکه بارها استحقاق آن را پیدا کرد و جنات عدن او را مهیا و مُهَنَّا باد».

فضائل و مناقب عمار بیش از آن است که در این مختصر بگنجد و در فضیلت او همین بس که در جنگ صفين آن گاه که به شهادت رسید، خود حضرت علی علیه السلام بر او نماز گزارد و با دستان مبارکش او را به خاک سپرد، بارگاه ملکوتی این صحابی بزرگ در کنار شهر «رقه» در منطقه صفين است. رَحْمَهُ اللَّهُ وَرَضُواهُ عَلَيْهِ وَطُوبِي لَهُ وَحُسْنَ مَآب.

مناس است زائران آن حضرت این گونه عرض، ادب و اظهار ارادت کنند:

بازیارت حضرت عمار بن یاسر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليك يا ناصحة الإسلام، السلام عليك يا رافض الأصيـنام، السلام عليك يابن أول الشهـيدـه في الإسلام، السلام عليك أيها المعنـذـب بـسيـاط الظـالـمـين والصـابـرـين وجوـهـ الـمعـتـدـلـين، السلام على من عـذـبـ عـلـى الصـخـرـهـ الرـمـضـاءـ، السلام على من رـأـيـ آباءـ يـعـذـبـ بـالـصـخـرـاءـ، السلام على من شـاهـدـ أـمـهـ وآباءـ شـهـيدـلـينـ فـقـدـ قـالـ رـسـوـلـ اللـهـ صـلـىـ اللـهـ عـلـيـهـ وـآـلـهـ وـسـلـمـ: صـبـراـ يا آـلـ يـاسـرـ، فـإـنـ مـوـعـدـ كـمـ الـجـنـهـ، السلام عليك يا فـخـرـ الـمـؤـمـنـينـ، السلام عليك يا نـاصـرـ رـسـوـلـ ربـ

الْعَالَمِينَ، وَوَصِّيهِ عَلَيٍّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُمْتَحَنُ فِي دِينِهِ وَالْمُبْتَلَى بِيقِينِهِ وَالْمُكْرَهُ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِيمَانِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ عَمَاراً جَلْدَهُ يَئَنْ عَيْنِي وَأَنْفِي، وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مُلِّيَ ءَعْمَارٌ إِيمَانًا مِنْ شَاشِهِ رَأْسِهِ حَتَّى أَخْمَصَ قَدَمَيْهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ فِيكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: وَيَتَحَبَّ عَمَارٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْجَنَّةِ وَيَدْعُونَهُ إِلَى النَّارِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّاثِرُ فِي وَجْهِ أَهْلِ النِّفَاقِ الْقَاسِطِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ لَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: آخِرُ شَرَابِكَ مِنَ الدُّنْيَا ضَواحٌ مِنْ لَبَنٍ وَتَقْتُلُكَ الْفِتَنَةُ الْبَاغِيَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ فِي حَرْبٍ صِفَيْنَ، السَّلَامُ عَلَى الْعَزِيزِ الشَّاثِرِ وَالْمُؤْمِنِ الصَّابِرِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ قَالَ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ عَادَى عَمَاراً عَادَهُ اللَّهُ وَمَنْ ابْغَضَ عَمَاراً ابْغَضَهُ اللَّهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ بَلَغَتِ الْثَالِثَةُ وَالسِّتِّيْعِينَ فِي الْجِهَادِ وَالْعِبَادَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُخْلَصُ فِي جِهَادِ الْبَاغِيَنَ وَالْمُحَاجِمِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، سَيِّدِي وَمَوْلَايَ اُسْهِدَ بِاللَّهِ اَنَّكَ قَدْ نَصَيْحَتَ فَمَاءَلْتَ وَجَاهَدْتَ حَتَّى اسْتُشْهِدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَشَأَلُ اللَّهَ الذِّي وَفَصَكَ لِمَا يَرْضَاهُ أَنْ يَرْزُقَنَا مُجاوِرَتَكَ فِي الْجَنَّةِ اَنَّهُ سَيَمِيعُ الدُّعَاءِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

پی نوشت ها

- (۱) بنابر قول مشهور.
- (۲) چاپ انتشارات مسجد مقدس جمکران.
- (۳) کتاب چاپ مشعر.
- (۴) مرقد شریف ایشان در شهر قم می باشد.
- (۵) چاپ مشعر.
- (۶) چاپ مشعر.
- (۷) اعیان الشیعه، ج ۱، ص ۶۲۷ و مفتاح الجنات، ج ۲، چاپ بیروت.
- (۸) مفتاح الجنات، ج ۲، ص ۲۶۳.
- (۹) در تاریخ وفات بلاں و همچنین در محل دفن او، اختلاف است و نوشته متن طبق روایت مشهور است.

بسمه تعالیٰ

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ ه.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سرہ الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسريع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر بنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب نقلین (كتاب الله و اهل البيت عليهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر بنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفاً ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده‌ی نویسنده‌ی آن می‌باشد.

فعالیت‌های موسسه:

۱. چاپ و نشر کتاب، جزو و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه‌های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماكن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی‌های رایانه‌ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ‌گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم‌های حسابداری، رسانه‌ساز، موبایل‌ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

۹. برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره‌های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و ... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه:

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان.

در پایان:

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقليد و همچنین سازمان‌ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱-۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

www

برای داشتن کتابخانه های شخصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹